

Využití finančních prostředků z ESF neziskovými organizacemi pracujícími v sociálních službách

Bc. Stanislav Tomek

Diplomová práce
2009

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií
Ústav pedagogických věd
akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Stanislav TOMEK**

Studijní program: **N 7501 Pedagogika**

Studijní obor: **Sociální pedagogika**

Téma práce: **Možnosti čerpání finančních prostředků ze
sociálního fondu EU pro neziskové organizace
v sociálních službách**

Zásady pro vypracování:

Zpracování teoretických východisek pro praktickou část práce (možnosti čerpání financí z EU pro NNO, způsoby a možnosti projektování v NNO v sociálních službách aj.)
Provedení průzkumu potřeb a rizik v oblasti projektování u NNO v sociálních službách.
Zpracování vlastního projektu.
Přijetí odpovídajících závěrů.

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

DUBEN, R. *Neziskový sektor v ekonomice a společnosti*. 1. vyd. Praha: Kodex Bohemia, 1996. ISBN 80-85963-19-1.

SVOZILOVÁ, A. *Projektový management*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 80-247-1501-5.

CHVOJKOVÁ, A. *Finanční prostředky fondů EU v programovacím období 2007-2013*. 1. vyd. Praha: IREAS, Institut pro strukturální politiku, 2007. ISBN 978-80-86684-43-7.

MAREK, D. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Společnost pro odbornou literaturu – Barrister & Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-13-8.

VILAMOVÁ, Š. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie : praktický průvodce*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-1194-X.

Vedoucí diplomové práce:

Mgr. Jakub Hladík

Ústav pedagogických věd

Datum zadání diplomové práce:

12. února 2009

Termín odevzdání diplomové práce:

15. května 2009

Ve Zlíně dne 12. února 2009

prof. PhDr. Vlastimil Švec, CSc.
děkan

L.S.

Mgr. Soňa Vávrová, Ph.D.
vedoucí katedry

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí;
- na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 7. 5. 2009

Michal Tománek

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací.

(1) Vysoká škola nevyjádřeně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlédnutí veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výtisky, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpirá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užití či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Tato diplomová práce se zabývá problematikou čerpání financí z Evropského sociálního fondu nestátními neziskovými organizacemi pracujícími v sociálních službách. Obsahem teoretické části je charakteristika regionální politiky Evropské unie, Evropského sociálního fondu, projektů a projektového cyklu a také specifika projektování v nestátních neziskových organizacích. Cílem praktické části mé práce bylo zjistit hlavní potíže a problémy nestátních neziskových organizací spojených s projektováním a následně tyto potíže a problémy prakticky objasnit. Součástí je také příklad dobré praxe a vlastní zpracovaný projekt reagující na aktuální grantovou výzvu.

Klíčová slova: regionální politika Evropské unie, Evropský sociální fond, projekt, nestátní neziskové organizace, sociální služby

ABSTRACT

This graduation thesis deals with problems of funding from financial resources of European Social Fund by non-state non-profit organizations working in social services. Content of theoretical part is characterization of regional policy of European Union, European Social Fund, projects and project cycle and also specifics of projection in non-state non-profit organizations. The aim of practical part was find out main problems non-profit non-state organizations which are connected with projection and then practically make clear these problems. In the practical part is also example of good practices and my own project which is responsive to actual grant.

Keywords: regional policy of European Union, European Social Fund, project, non-state non-profit organizations, social services

Poděkování

Děkuji panu Mgr. Jakobovi Hladíkovi za podnětné připomínky, cenné rady a odborné vedení, které mi poskytl při zpracování mé diplomové práce.

Otrokovice, 7. května 2009

Bc. Stanislav Tomek

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 REGIONÁLNÍ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE	13
1.1 NÁSTROJE A CÍLE EVROPSKÉ UNIE V OBLASTI REGIONÁLNÍ POLITIKY	13
1.2 STRATEGICKÉ DOKUMENTY PRO APLIKACI REGIONÁLNÍ POLITIKY EU V ČR	15
1.3 PRINCIPY REGIONÁLNÍ POLITIKY	18
1.4 ÚZEMNÍ ČLENĚNÍ ČESKÉ REPUBLIKY	20
1.5 SHRNUÍ KAPITOLY	21
2 EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND	22
2.1 OPERAČNÍ PROGRAMY FINANCOVÁNY Z ESF	23
2.1.1 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost	23
2.1.2 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost	26
2.1.3 Operační program Praha - Adaptabilita	28
2.2 SHRNUÍ KAPITOLY	30
3 PROJEKT NA PODPORU Z EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO FONDU	31
3.1 PROJEKTOVÝ CYKLUS A JEHO FÁZE	32
3.2 METODA LOGICKÉHO RÁMCE	35
3.3 DESATERO ÚSPĚŠNÉHO PROJEKTU	36
3.4 SHRNUÍ KAPITOLY	38
4 NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE	39
4.1 TYPOLOGIE NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	40
4.2 NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE PRACUJÍCÍ V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH	42
4.3 SPECIFIKA PROJEKTOVÁNÍ V NESTÁTNÍCH NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍCH.....	43
4.4 SHRNUÍ KAPITOLY	45
II PRAKTICKÁ ČÁST	46
ÚVOD	47
5 METODOLOGIE PRAKTICKÉ ČÁSTI	48
5.1 VÝZKUMNÝ PROBLÉM	48
5.2 CÍLE	48
5.3 POPIS VÝZKUMNÉHO VZORKU	49
6 VYHODNOCENÍ PRŮZKUMU	50
7 DOPORUČENÍ PRO PRAXI	56
8 PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE	61

8.1	NAVÝŠENÍ KAPACITY NÍZKOPRAHOVÝCH ZAŘÍZENÍ PRO DĚTI A MLÁDEŽ PROVOZOVANÝCH UNÍ KOMPAS	62
9	VYPRACOVANÝ PROJEKT NA PODPORU Z EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO FONDU	64
	ZÁVĚR.....	66
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	67
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	70
	SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ	71
	SEZNAM TABULEK	72
	SEZNAM PŘÍLOH.....	73

ÚVOD

Když 1. května 2004 Česká republika vstoupila do Evropské unie, připojila se tak k dalším státům jež mají možnost čerpat finanční prostředky určené na rozvoj a podporu jednotlivých regionů a v nich působících organizací a firem. Jedním z možných příjemců této podpory jsou také nestátní neziskové organizace působící v oblasti sociálních služeb. Tyto organizace na jednu stranu působí jako významný zaměstnavatel a na stranu druhou mají nezastupitelnou roli v krizových obdobích. Jako krizové období by se dala charakterizovat současnost, kdy většina států na světě pocítuje negativní dopady tzv. „hospodářské krize“. Lze s jistotou říci, že úloha nestátních neziskových organizací při řešení těchto problémů ještě posílí, jak se postupně budou dopady této krize podepisovat na sociálně slabších vrstvách obyvatelstva.

Podle posledních statistik je v České republice celkem 450 tisíc lidí bez zaměstnání a nestátní neziskové organizace mohou prostřednictvím finančních prostředků pocházejících z Evropského sociálního fondu intervenovat v několika oblastech. Mohou například čerpat finance určené na vznik nových pracovních míst a podporovat tak zaměstnanost nebo na vznik či rozšiřování kapacit svých zařízení určených občanům, kteří tyto služby potřebují.

Cílem teoretické části mé práce je přiblížit problematiku spojenou s čerpáním finančních prostředků z Evropského sociálního fondu nestátními neziskovými organizacemi pracujícími v sociálních službách. Teoretická část se zaměřuje na oblast regionální politiky Evropské unie a na hlavní nástroje a cíle této politiky, dále podrobněji popisuje Evropský sociální fond a jeho jednotlivé operační programy, vymezuje co je to projekt a jaké jsou fáze projektového cyklu a poslední kapitola charakterizuje nestátní neziskové organizace pracující v sociálních službách a specifika projektování v těchto organizacích.

Součástí praktické části mé práce bylo provedení průzkumu u nestátních neziskových organizací pracujících v sociálních službách ve Zlínském kraji a prostřednictvím dotazníku jsem se snažil zjistit hlavní potíže a problémy spojené s projektováním. Tyto potíže a problémy jsem následně prakticky objasnil ve formě kapitoly Doporučení pro praxi. Obsahem další kapitoly je příklad dobré praxe, kdy jsem zmínil již realizovaný projekt financovaný z dotací Evropské unie. Poslední kapitolou je vlastní zpracovaný projekt na podporu z Evropského sociálního fondu reagující na aktuální grantovou výzvu. Tento projekt byl do mé práce zahrnut zejména z toho důvodu, že jsem chtěl proniknout i do praktické části této problematiky a vypracováním projektu částečně získat zkušenosti s „projektováním“ a také

to, že tento projekt může následně sloužit jako „pomůcka“ pro organizace pracující se stejnou cílovou skupinou.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 REGIONÁLNÍ POLITIKA EVROPSKÉ UNIE

Evropská unie (EU) je bezesporu jednou z hospodářsky nejúspěšnějších oblastí světa, avšak mezi jednotlivými členskými státy pořád existují značné rozdíly. Právě na odstranění těchto rozdílů mezi jednotlivými regiony je zaměřena regionální (strukturální) politika. Motivů vedoucích k jejímu založení bylo několik, převážně však ekonomické, sociální, politické, později i ekologické a v současné době patří regionální politika Evropské unie mezi její nejvýznamnější aktivity - na tuto oblast je vyčleněna celkem třetina výdajů rozpočtu EU. (Marek, 2007)

Regionální politika se uplatňuje v oblasti hospodářské a sociální soudržnosti a související pojmy solidarita a soudržnost jsou klíčovými hodnotami, na nichž je celá regionální politika EU založena. Mezi hlavní oblasti, které jsou podporovány, patří zejména harmonický a vyvážený rozvoj regionů, snižování regionálních nerovností, snižování nezaměstnanosti a rozvoj lidských zdrojů, ochrana životního prostředí a v neposlední řadě také zabezpečení rovných příležitostí pro muže i ženy. (Vilamová, 2004)

Samotné čerpání finančních prostředků regionální politiky EU určených ke zvýšení ekonomické a sociální soudržnosti a tím snížení rozdílů v rozvoji jednotlivých regionů, se provádí prostřednictvím nástrojů regionální politiky, o kterých bude pojednáno v následující kapitole.

1.1 Nástroje a cíle Evropské unie v oblasti regionální politiky

V období 2000/2006 existovalo celkem 9 cílů a 6 nástrojů regionální politiky EU, ale pro období 2007/2013 byl tento systém zjednodušen a v současné době existují pouze 3 cíle a 3 nástroje regionální politiky. Základními nástroji regionální politiky Evropské unie pro toto období jsou dva strukturální fondy a Kohezní fond (Fond soudržnosti).

Strukturální fondy EU:

Strukturální fondy jsou určeny pro chudší nebo jinak znevýhodněné regiony (např. venkovské a problémové městské oblasti, upadající průmyslové oblasti, oblasti s geografickým nebo přírodním znevýhodněním, jako například ostrovy, hornaté oblasti, řídké osídlené oblasti a pohraniční regiony).

- *Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF)*

The European Regional Development Fund – ERDF, byl založen v roce 1972, fungovat začal od roku 1975 a od roku 1988 je integrován do regionální politiky EU. Podporovány jsou investiční (infrastrukturní) projekty ERDF, jako např. výstavba silnic a železnic, odstraňování ekologických zátěží, budování stokových systémů, úpravy koryt řek, podpora inovačního potenciálu podnikatelů, podpora začínajícím podnikatelům, rozvoj a obnova sportovních areálů využitelných pro cestovní ruch, rekonstrukce kulturních památek, využívání obnovitelných zdrojů energie, výsadba regenerační zeleně, ekologické a energeticky efektivní sanace bytových domů, výstavba či oprava infrastruktury pro poskytování zdravotní péče, investice do dopravní a technické infrastruktury průmyslových zón, zavádění služeb elektronické veřejné správy, posilování spolupráce podnikatelů v příhraničních regionech, modernizace systému krizového managementu apod. (Regionální politika EU, 2009)

- *Evropský sociální fond (ESF)*

The European Social Fund – ESF, je nejstarším ze všech strukturálních fondů. Byl založen díky Římské smlouvě v roce 1960 a v současné době je hlavním nástrojem sociální politiky a politiky zaměstnanosti Evropské unie. O tomto fondu bude podrobněji pojednáno v kapitole č. 2. (Marek, 2007)

Posledním nástrojem regionální politiky pro toto období je *Kohezní fond (Fond soudržnosti)*. Byl ustaven Maastrichtskou smlouvou v roce 1993 za účelem pomoci členským státům, které se potýkaly s problémy souvisejícími se vznikem hospodářské a měnové unie (Marek, 2007). Tento fond je na rozdíl od strukturálních fondů určený na podporu rozvoje chudších států, nikoli regionů. Podobně jako u ERDF jsou z něj podporovány investiční (infrastrukturní) projekty, avšak jen se zaměřením na dopravní infrastrukturu většího rozsahu (dálnice a silnice I. třídy, železnice, vodní doprava, řízení silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy) a ochranu životního prostředí. (Regionální politika EU, 2009)

Pro každé programovací období vymezuje Evropská unie cíle, na které se finanční pomoc zaměřuje. Pro období 2007/2013 vytyčila tyto tři (Regionální politika EU, 2009):

1. *cíl Konvergence* – zde se jedná o podporu hospodářského a sociálního rozvoje regionů v nejméně rozvinutých členských zemích a oblastech, kde HDP na obyvatele nepřesahuje 75% průměru HDP Evropské unie. V rámci tohoto cíle lze čerpat pro-

středky ze všech strukturálních fondů a v České republice sem patří všechny regiony s výjimkou Hlavního města Prahy;

2. *cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost* – podpora ekonomických změn v průmyslových, městských a venkovských oblastech. V České republice do tohoto cíle spadá Hlavní město Praha a je financovaný z fondů ERDF a ESF;
3. *cíl Evropská územní spolupráce* – podpora harmonického a vyváženého rozvoje a také spolupráce jednotlivých regionů v EU. Tento cíl je financovaný z ERDF a v ČR pod něj spadají všechny regiony.

Pro programovací období 2007/2013 je z evropských fondů pro Českou republiku vyčleněno celkem 26,69 miliardy eur. Jelikož Evropská unie v rámci regionální politiky financuje maximálně 85 procent všech výdajů, musí ČR přidat navíc zhruba čtyři miliardy eur, aby čerpání z těchto zdrojů bylo úspěšné. V následující tabulce je zachyceno rozdělení finančních prostředků z fondů EU na jednotlivé cíle regionální politiky.

Tab. 1. Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle regionální politiky v období 2007–2013

Cíl	Fondy pro Českou republiku	Finanční nástroje
Konvergence	25,88 mld. € (cca 730,00 mld. Kč)	ERDF, ESF, Fond soudržnosti
Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	419,09 mil. € (cca 11,73 mld. Kč)	ERDF, ESF
Evropská územní spolupráce	389,05 mil. € (cca 10,97 mld. Kč)	ERDF
Celkem	26,69 mld. € (cca 752,70 mld. Kč)	

Pramen: Strukturální fondy. Dostupné z <http://www.strukturalni-fondy.cz/Informace-o-fondech-EU/Regionalni-politika-EU> + upraveno autorem

1.2 Strategické dokumenty pro aplikaci regionální politiky EU v ČR

Vstup České republiky do Evropské unie a tím i její zapojení do regionální politiky vyvolalo nutnost vypracovat celou řadu strategických a programových dokumentů. Všechny vzniklé dokumenty určené pro aplikaci regionální politiky EU v ČR musí být v souladu

s dokumenty a také mechanismy běžně používanými v EU. Dokumenty související s regionální politikou a platné pro Českou republiku jsou de facto dvojkolejné: na straně jedné dokumenty pro českou národní podporu regionálního rozvoje, na straně druhé dokumenty pro regionální politiku EU. (Sodomka, 2003)

Pro aplikaci regionální politiky Evropské unie v České republice jsou nejdůležitější tyto strategické dokumenty (Marek, 2007):

- *Strategické obecné zásady Společenství (SOZS)*

Tento pojem, anglicky Community Strategic Guidelines, označuje rámcový strategický dokument pro regionální politiku EU. Obsahem tohoto dokumentu jsou hlavní zásady a priority politiky hospodářské a sociální soudržnosti Evropské unie pro současné programovací období. Součástí dokumentu jsou také doporučení určená regionům, týkající se co nejlepšího využití přidělených dotací v rámci unijní regionální politiky. V návaznosti na SOZS měl každý členský stát (do konce roku 2006) připravit tzv. Národní strategický referenční rámec, jenž tvoří podklad pro jednotlivé operační programy.

- *Národní rozvojový plán 2007/2013 (NRP)*

Tento dokument se svým významem řadí mezi nejdůležitější strategické dokumenty týkající se regionální politiky. Každý členský stát, který chce čerpat prostředky regionální pomoci, musí jasně definovat konkrétní pravidla a strategie čerpání těchto prostředků. K tomuto účelu je vypracováván NRP a součástí tohoto dokumentu je také vytyčení cílů, které mají být splněny, jsou zde rozpracovány priority do dílčích cílů a popsány samotné postupy jejich realizace. Další důležitou součástí tohoto dokumentu je charakteristika systému koordinace politiky hospodářské a sociální soudržnosti a klíčové body tohoto systému jsou poté promítnuty do dalšího dokumentu – Národního strategického referenčního rámce.

- *Národní strategický referenční rámec (NSRR)*

NSRR představuje rámcovou rozvojovou strategii na úrovni státu a referenční nástroj pro přípravu programování fondů. Je navrhován jednotlivými členskými zeměmi a to za využití principu partnerství. Na základě tohoto dokumentu, který slouží jako podklad pro jednotlivé operační programy, je zahájeno vyjednávání členského státu s Evropskou komisí o podobě těchto programů. Dalo by se říci, že

tento dokument funguje jako jakási spojnice mezi evropskými prioritami uvedenými ve Strategických obecných zásadách Společenství a národními prioritami politiky soudržnosti rozpracovanými v Národním rozvojovém plánu.

- *Operační programy (OP)*

O těchto dokumentech se dá říci, že jsou ze všech nejdůležitější, avšak toto platí pouze pro samotné žadatele a realizátory projektů. Pomocí OP je realizováno čerpání finančních prostředků určených pro regionální politiku EU. Samotné dokumenty obsahují popis souhrnných priorit, řízení a finančních zdrojů a upřesňují, v jakých oblastech (jak na úrovni národní tak na úrovni jednotlivých regionů) je možné využít pomoc pocházející z fondů EU. Operační programy se vyskytují ve dvou variantách:

a) *Tematické operační programy* – ty jsou zaměřeny na řešení problematiky určité oblasti lidské činnosti (např. doprava, podnikání, životní prostředí, sociální politika atd.) a řídicími orgány těchto programů jsou příslušná česká ministerstva, jejichž prací je vypracování podrobného metodologického materiálu a specifikace konkrétních podmínek pro projektové žádosti.

b) *Regionální operační programy* – ty jsou zaměřeny geograficky (na jednotlivé regiony soudržnosti, tedy NUTS 2) a řídicím orgánem je zde Regionální rada příslušného regionu soudržnosti. Všechny regionální operační programy jsou spolufinancovány z Evropského fondu regionálního rozvoje.

Na základě předešlých dokumentů bylo pro programovací období 2007/2013 vládou ČR přijato 24 operačních programů (ty jsou určeny pro tři nové cíle politiky soudržnosti EU), jedná se o tyto:

- Podnikání a inovace
- Výzkum, vývoj pro inovace
- Rozvoj lidských zdrojů a zaměstnanost
- Vzdělávání pro konkurenceschopnost
- Životní prostředí
- Doprava

- Integrovaný operační program
- Technická pomoc
- sedm Regionálních operačních programů (tedy jeden pro každý region soudržnosti v ČR)
- dva programy pro region soudržnosti hl. m. Praha
- pět programů přeshraniční spolupráce
- dva programy nadnárodní a meziregionální spolupráce

Ty operační programy, z nichž mohou nestátní neziskové organizace pracující v sociálních službách čerpat finanční prostředky, budou podrobněji rozebrány a popsány v kapitole číslo 2.1.

1.3 Principy regionální politiky

Regionální politika, celé její fungování a poskytování strukturální pomoci, je založena na několika základních principech. Tyto principy se odrážejí v programové a právní úpravě celého procesu poskytování pomoci a v průběhu vývoje regionální politiky EU se tyto principy měnily. Pro programovací období 2007/2013 Dan Marek (2007) ve své publikaci uvádí těchto pět hlavních principů regionální politiky:

- *Princip programování*

Právní předpis definuje programování jako „*proces organizování, rozhodování a financování, uskutečňovaný v řadě fází, s cílem provádět na víceletém základě společnou akci Společenství a členských států zaměřenou na dosažení stanovených cílů regionální politiky*“ (Průvodce fondy EU pro NNO, 2003, s. 65). Jak je patrné z této definice, strukturální fondy jsou alokovány na základě několikaletých (v současnosti sedmiletých), multi-sektorálních plánů regionálního rozvoje, které jsou vyjednány členskými státy s Evropskou komisí. Význam tohoto principu tkví hlavně v tom, že se v rámci pomoci má zajistit pokud možno co nejkomplexnější řešení regionálních problémů a zamezit tak vynakládání finančních prostředků bezkonceptně na jednotlivé dílčí projekty. Výsledkem je tedy vzájemně integrovaný programový celek uskutečňovaný v dlouhodobějším horizontu.

- *Princip koncentrace*

Záměrem využívání tohoto principu je co nejúčelnější soustředění co největších finančních prostředků ze strukturálních fondů do oblastí s co nejvýznamnějšími problémy, ale pouze na předem stanovené a definované cíle regionální politiky EU. Účelem aplikace tohoto principu v praxi má být podpora menšího množství větších projektů (od kterých se očekává největší přínos), a to jak z důvodu dosahování většího efektu a větší viditelnosti projektu, tak i proto, že takovéto projekty jsou následně snadněji a přehledněji monitorovány a kontrolovány.

- *Princip partnerství*

Tento princip vyžaduje/zahrnuje aktivní účast a spolupráci Evropské komise a odpovídajících regionálních a místních orgánů a kompetentních nevládních subjektů na všech etapách administrace strukturálních fondů, včetně plánování, implementace, řízení, monitorování a hodnocení. Tím se spolupráce rozšířila i na orgány a osoby, které nejsou přímou součástí implementačních struktur a bylo tak zajištěno, že se na rozdělení finančních prostředků budou podílet i samotní příjemci dotací. Mezi tyto partnery patří orgány a subjekty jakou jsou např. příslušné regionální, místní, městské a jiné orgány veřejné moci, hospodářští a sociální partneři a veškeré jiné vhodné subjekty zastupující občanskou společnost, partneři z oblasti životního prostředí, nevládní organizace a subjekty zabývající se prosazováním rovnosti žen a mužů.

- *Princip adicionality (doplňkovosti)*

Tento princip spočívá v tom, že finanční prostředky poskytnuté ze zdrojů Evropské unie mají pouze doplňovat výdaje ze strany příjemců této pomoci. Cílem tohoto bodu je vlastní zainteresování příjemce a má tedy vést k vyšší efektivitě a zodpovědnosti při využívání poskytnutých prostředků. Výše tohoto podílu se odvozuje podle typu, povahy projektu a musí dosáhnout stanovené minimální hranice. Avšak národní prostředky (podíl) mohou pocházet z různých zdrojů, např. ze státních dotací, vlastních finančních prostředků, nadací.

- *Princip monitorování a vyhodnocování*

V tomto případě se jedná o průběžné sledování, vyhodnocování a snahu o zajištění co největší efektivity při využívání prostředků ze zdrojů EU. Význam tohoto prin-

cipu se neustále zvyšuje a toto monitorování a vyhodnocování probíhá ve všech fázích procesu, a to těmito třemi způsoby:

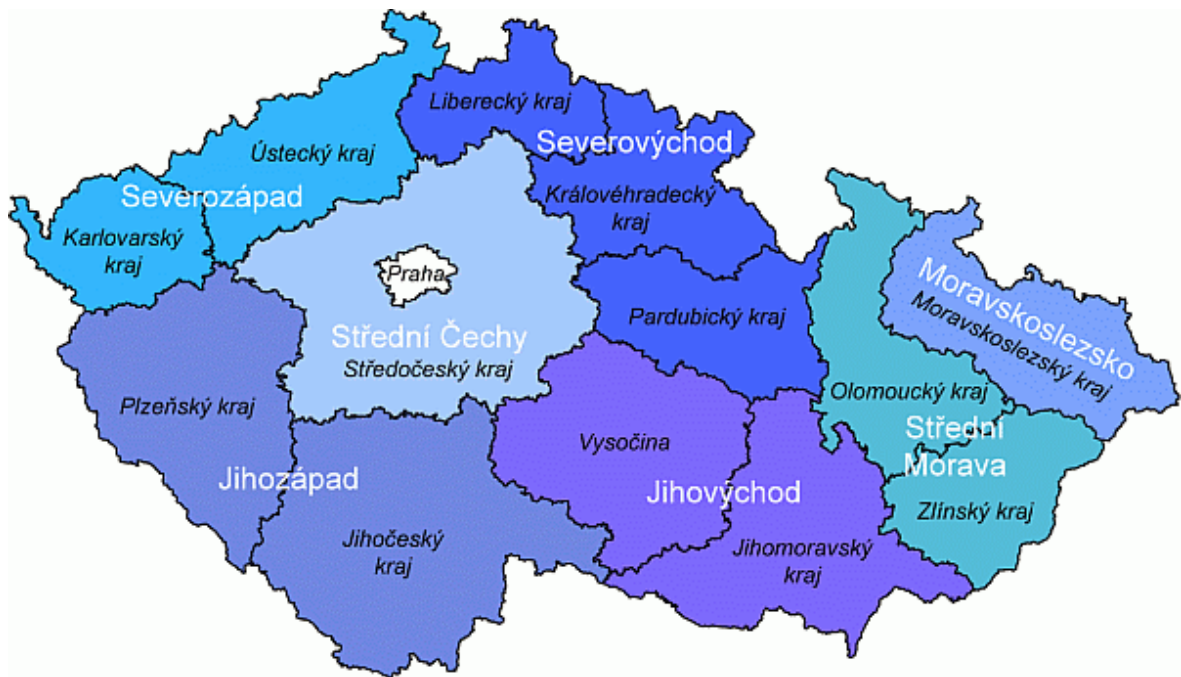
- předběžné hodnocení (ex ante)
- průběžné hodnocení (interim)
- následné hodnocení (ex post)

Kromě těchto základních principů je zde i mnoho doplňkových, jako např. princip koordinace a harmonizace, solidarity, integrace, kompatibility atd.

1.4 Územní členění České republiky

V roce 1988 zavedl Evropský statistický úřad klasifikaci územních jednotek NUTS (tato zkratka pochází z francouzského názvu Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques). Tato klasifikace byla vytvořena za účelem sběru dat, přípravu a harmonizaci regionálních statistik v rámci členských států EU, sociálně-ekonomickou analýzu regionů a určování dopadů regionální politiky v rámci unie, poskytování pomoci ze strukturálních fondů takto definovaným jednotkám, které spadají pod jednotlivé Cíle regionální politiky EU. (Průvodce fondy EU pro NNO, 2003)

Území České republiky je členěno na osm regionů soudržnosti na úrovni NUTS 2, které zahrnují samosprávné kraje NUTS 3. Ještě nižšími jednotkami jsou úrovně LAU I a LAU II, kam spadá 76 bývalých okresů spolu s 15 pražskými obvody a nejnižší úroveň – obce. V rámci regionální politiky EU jsou nejdůležitější statistickou jednotkou NUTS 2 a NUTS 3. Hlavní důvod je ten, že tyto jednotky se přímo váží na strukturální fondy a podle statistik za území jednotlivých NUTS 2 se rozhoduje o tom, které regiony obdrží dotace z fondů Evropské unie. (Regionální politika, 2009)

Obr. 1. Regiony soudržnosti (NUTS 2) a kraje (NUTS 3) České republiky.

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika>

1.5 Shrnutí kapitoly

Kapitola Regionální politika Evropské unie si klade za cíl podrobně popsat hlavní nástroje (tedy strukturální fondy) a cíle EU v oblasti regionální politiky, strategické dokumenty související s regionální politikou, principy regionální politiky a také velmi významnou oblast – členění ČR na jednotlivé regiony soudržnosti, jejichž míra „zaostalosti“ je důležitým ukazatelem pro konkrétní zaměření a výši podpory určené na vyvážení rozdílů a odstranění nedostatků. Finanční prostředky určené na podporu a rozvoj regionální politiky jsou určeny všem členským státům EU a země, které jsou v porovnání s ostatními členy „pozadu“, by se měly snažit o co největší využití možnosti čerpání dotací ze strukturálních fondů EU a jejich prostřednictvím se dostat na úroveň vyspělejších států. Nejdůležitější oblastí, na kterou se EU v oblasti regionální politiky zaměřuje, je podpora zaměstnanosti. Na financování aktivit zaměřených na zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti je prioritně určen Evropský sociální fond, o němž je blíže pojednáno v následující kapitole.

2 EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND

Jak již bylo zmíněno, Evropský sociální fond je nejstarším ze všech strukturálních fondů. Byl založen díky Římské smlouvě a v současné době plní úlohu klíčového finančního nástroje sociální politiky a politiky zaměstnanosti EU.

Jeho hlavním posláním je rozvíjet zaměstnanost, snižovat nezaměstnanost, podporovat sociální začleňování osob a rovné příležitosti se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů. Na programovací období 2004-2006 bylo pro Českou republiku vyčleněno 456,98 mil. EUR, avšak pro současné programovací období 2007-2013 je částka téměř osmkrát větší, celkem tedy 3,8 mld. EUR. Celá tato suma je vyčleněna na dosažení základních strategických cílů ESF, kterými jsou:

- pomoc nezaměstnaným lidem při vstupu na trh práce;
- rovné příležitosti pro všechny při přístupu na trh práce;
- sociální začleňování, pomoc lidem ze znevýhodněných sociálních skupin při vstupu na trh práce;
- celoživotní vzdělávání;
- rozvoj kvalifikované a přizpůsobivé pracovní síly;
- zavedení moderních způsobů organizace práce a podnikání;
- zlepšení přístupu a účasti žen na trhu práce;
- boj se všemi formami diskriminace a nerovnostmi souvisejícími s trhem práce (Evropský sociální fond v ČR, 2009).

Pro dosažení těchto cílů jsou z ESF financovány projekty a programy v šesti specifických oblastech, které úzce souvisejí se samotným vytvářením pracovních míst a se snahou pomáhat pracovníkům tyto místa naplnit. Mezi tyto oblasti patří:

- mobilizace pro reformy v oblasti zaměstnanosti a začleňování;
- zlepšování institucionální kapacity na celostátní, regionální i místní úrovni;
- posílení lidského kapitálu;
- zlepšování přístupu k zaměstnání a udržitelnost;
- zvyšování přizpůsobivosti pracovníků a společností, podniků a podnikatelů;

- zlepšování sociálního začlenění znevýhodněných osob (Evropský sociální fond, 2009).

2.1 Operační programy financovány z ESF

V současném programovacím období 2007 – 2013 jsou z Evropského sociálního fondu financovány celkem tři operační programy. V rámci cíle Konvergence je to Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost a Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, třetí Operační program Praha – Adaptabilita spadá do cíle Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost.

2.1.1 Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost (OP VK) je spolufinancován z ESF a celkově je na OP VK vyčleněno 7 % prostředků pocházejících ze strukturálních fondů EU pro ČR, tj. 1,81 mld. EUR. Tento operační program je zaměřen na přímé řešení otázek spojených s rozvojem potenciálu obyvatel ČR prostřednictvím vzdělávání. Řešení této problematiky podporují i další programy, ale především se jedná o Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, o kterém bude pojednáno v bodě č. 2.1.2. Řídícím orgánem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. (Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, 2009)

Globálním cílem OP VK je rozvoj otevřené, flexibilní a soudržné společnosti a posílení konkurenceschopnosti ekonomiky ČR realizované prostřednictvím rozvoje partnerské spolupráce. Tato spolupráce má vést ke zkvalitnění a modernizaci systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich následné propojení do komplexního systému celoživotního učení a ke zlepšení podmínek v oblasti výzkumu a vývoje. Tento globální cíl a samotná jeho realizace spočívá v postupném naplňování jednotlivých priorit, které svým obsahem navazují na následující specifické cíle:

- rozvoj a zkvalitňování systému počátečního vzdělávání s důrazem kladeným na zlepšení klíčových kompetencí absolventů, které vedou ke zvýšení jejich uplatnitelnosti na trhu práce a zvýšení motivace k jejich dalšímu vzdělávání;

- adaptace systému terciárního vzdělávání směrem k větší flexibilitě a kreativitě absolventů uplatnitelných ve znalostní ekonomice a zatraktivnění podmínek pro výzkum a vývoj;
- posílení adaptability a flexibility lidských zdrojů jako základního faktoru konkurenceschopnosti ekonomiky ČR prostřednictvím systému dalšího vzdělávání. (Marek, 2007)

Prostřednictvím OP VK jsou realizovány intervence v následujících 4 prioritních osách (Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost, 2006):

Prioritní osa č. 1: Počáteční vzdělávání

1.1 Zvyšování kvality ve vzdělávání – tvorba a inovace školních vzdělávacích programů; nových kurikulárních dokumentů; zavedení vyučovacích metod s důrazem na mezipředmětové vazby; rozšíření výuky v cizích jazycích na středních školách, atd.

1.2 Rovné příležitosti dětí, žáků, včetně žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - uplatňování a zlepšování organizačních forem výuky a vyučovacích metod; zvyšování kompetencí pedagogických pracovníků; rozvoj služeb určených žákům se speciálními vzdělávacími potřebami; podpora multikulturní výchovy a vzdělávání, atd.

1.3 Další vzdělávání pracovníků škol a školských zařízení – vytvoření systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků škol a školských zařízení; odborné praxe a zahraniční stáže; odborný růst řídicích pracovníků, atd.

V rámci prioritní osy č. 1 mezi příjemce finanční podpory patří ústřední orgány státní správy, kraje, města a obce, školy a školská zařízení, NNO, profesní organizace zaměstnavatelů, zaměstnavatelé, organizace působící ve vzdělávání a kariérovém poradenství, atd.

Prioritní osa č. 2: Terciární vzdělávání, výzkum a vývoj

2.1 Systémový rámec terciárního vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji.

2.2 Vyšší odborné vzdělávání – inovace vzdělávacích programů; tvorba a modernizace kombinované a distanční formy studia; tvorba a modernizace programů reagujících na poptávku trhu práce; atd.

2.3 Vysokoškolské vzdělávání – inovace studijních programů; rozšíření výchovy k podnikatelství a inovacím; podpora praxí a stáží studentů vysokých škol u zaměstnavatelů; atd.

2.4 Lidské zdroje ve výzkumu a vývoji – podpora vytváření kvalitních týmů výzkumu a vývoje; další vzdělávání pracovníků výzkumu a vývoje; atd.

2.5 Partnerství a sítě – stáže studentů, pedagogů a vědeckých pracovníků v soukromém a veřejném sektoru; spolupráce institucí; atd.

V rámci prioritní osy č. 2 mezi příjemce finanční podpory patří vysoké školy, vyšší odborné školy, instituce vědy a výzkumu, ústřední orgány státní správy, kraje, města a obce, školy a školská zařízení, zdravotnická zařízení, NNO, atd.

Prioritní osa č. 3: Další vzdělávání

3.1 Systémový rámec dalšího vzdělávání – vytvoření komplexního systému vzdělávání v ČR.

3.2 Individuální další vzdělávání – vytváření vzdělávacích modulů; podpora vzdělávání občanů; atd.

3.3 Podpora nabídky dalšího vzdělávání - podpora vzdělávací nabídky v oblasti dalšího vzdělávání; atd.

V rámci prioritní osy č. 3 mezi příjemce finanční podpory patří kraje, školy a školská zařízení, NNO, organizace působící ve vzdělávání a kariérovém poradenství, atd.

Prioritní osa č. 4: Technická pomoc

5.1 Řízení, kontrola, monitorování a hodnocení programu – tvorba prováděcích dokumentů programu; předávání a výměna zkušeností s členskými státy EU; výzkumné studie; atd.

5.2 Informovanost a publicita programu – šíření informací o programu a úspěšných projektech směrem k široké veřejnosti; publikační činnost; atd.

5.3 Absorpční kapacita subjektů implementujících program – poskytování informačních, poradenských a konzultačních služeb potencionálním žadatelům o podporu z ESF.

V prioritní ose č. 4 jsou možnými příjemci řídicí orgán a zprostředkující subjekty.

2.1.2 Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost

Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ) je financován z ESF a celková suma vyčleněná na tento operační program pro současné programovací období dosahuje výše 1,84 mld. EUR, což činí přibližně 6,80 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Řídícím orgánem OP LZZ je Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. (Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, 2009)

Globálním cílem tohoto operačního programu je zvýšení zaměstnanosti a zaměstnatelnosti obyvatel ČR na úroveň průměrné zaměstnanosti deseti nejlepších členských zemí EU. K dosažení tohoto stavu by měly napomoci následující specifické cíle:

- zvýšení adaptability zaměstnanců a zaměstnavatelů;
- zlepšení přístupu k zaměstnání a prevence nezaměstnanosti;
- posílení integrace osob ohrožených sociálním vyloučením nebo sociálně vyloučených;
- posilování institucionální kapacity a efektivnosti veřejné správy a veřejných služeb;
- zintenzivnění mezinárodní spolupráce v lidských zdrojích a zaměstnanosti. (Marek, 2007)

V rámci OP LZZ byly definovány tyto prioritní osy a programy podpory (Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost, 2007):

Prioritní osa č. 1: *Adaptabilita*

1.1 Zvýšení adaptability pracovní síly a konkurenceschopnosti podniků – tvorba nových vzdělávacích programů pro zaměstnance; podpora udržitelnosti pracovních míst; další vzdělávání podporované zaměstnavateli; atd. Příjemci podpory dané oblasti mohou být odborné útvary Správy služeb zaměstnanosti MPSV, zaměstnavatelé, vzdělávací a poradenské instituce, atd.

1.2 Zvýšení adaptability zaměstnanců restrukturalizovaných podniků – zvýšení adaptability zaměstnanců ohrožených nezaměstnaností a zaměstnavatelů restrukturalizovaných podniků. Mezi příjemce patří např. vzdělávací a poradenské organizace, profesní asociace a úřady práce.

Prioritní osa č. 2: *Aktivní politiky trhu práce*

2.1 Posílení aktivních politik zaměstnanosti – zprostředkování zaměstnání; rekvalifikace; podpora nových forem zaměstnání; atd. Příjemci podpory mohou být např. úřady práce, vzdělávací a poradenské instituce, organizace sociálních partnerů a NNO.

2.2 Modernizace institucí a zavedení systému kvality služeb zaměstnanosti a jejich rozvoj – rozvoj a aplikace vzdělávacích programů zaměřených na zvýšení profesní vybavenosti pro práci s ohroženými skupinami; atd. Příjemci podpory dané oblasti mohou být odborné útvary MPSV.

Prioritní osa č. 3: Sociální integrace a rovné příležitosti

3.1 Podpora sociální integrace a sociálních služeb – vzdělávání příslušníků cílových skupin a dalších subjektů působících v oblasti sociálního začleňování; poskytování sociálních služeb a podpora dalších nástrojů, které vedou k sociálnímu začleňování cílových skupin osob a k prevenci jejich sociálního vyloučení; atd. Příjemci mohou být organizace a další subjekty v postavení zadavatelů sociálních služeb, poskytovatelů sociálních služeb (NNO) apod.

3.2 Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit - sociální začleňování příslušníků sociálně vyloučených romských komunit. Příjemci jsou např. kraje, obce, organizace zřízené kraji a obcemi, NNO.

3.3 Integrace sociálně vyloučených skupin na trh práce – podpora vzniku pracovních míst; účast ve vzdělávacích programech; realizace individuálních programů zaměstnanosti; atd. Příjemci podpory dané oblasti mohou být města, obce, místní a občanské iniciativy, NNO a vzdělávací a poradenské organizace.

3.3 Rovné příležitosti žen a mužů na trhu práce a sladění pracovního a rodinného života – tvorba a vývoj programů pro odstranění projevů diskriminace na trhu práce na základě pohlaví; apod. Příjemci podpory dané oblasti mohou být zaměstnavatelé, vzdělávací a poradenské organizace, NNO, atd.

Prioritní osa č. 4: Veřejná správa a veřejné služby

4.1 Posilování institucionální kapacity a efektivnosti státní správy - tato oblast podpory se zaměřuje na zlepšení kvality řízení správních úřadů a zefektivnění vzdělávání úředníků státní správy. Příjemci podpory dané oblasti mohou být Ministerstvo vnitra, správní úřady ČR, atd.

4.2 Posilování institucionální kapacity a efektivnosti samosprávních celků - cílem této oblasti podpory je zefektivnit vzdělávání a zlepšit kvalitu řízení úřadů územních samosprávních celků. Příjemci podpory dané oblasti mohou být obce, kraje, organizace zřizované kraji a obcemi, odborové organizace a sociální partneři, atd.

Prioritní osa č. 5: *Mezinárodní spolupráce*

V rámci této priority jsou financovány projekty zaměřené např. na výměnu zkušeností a přenos dobré praxe mezi členskými státy v otázkách řízení, administrace a věcného zaměření ESF; spolupráce mezi projekty v různých členských státech s cílem zlepšit výsledky vlastních projektů, či dosáhnout společných výsledků; atd. Příjemci podpory dané oblasti mohou být obce, kraje a jimi zřizované organizace, sociální partneři, NNO, atd.

Prioritní osa č. 6: *Technická pomoc*

Poslední prioritou je Technická pomoc a zde jsou financovány akce zaměřené zejména na podporu řízení, implementace, kontroly, monitorování, hodnocení a publicity operačního programu. Financovány jsou rovněž aktivity na posílení administrativní kapacity a také příprava programových dokumentů na další programové období. Mezi příjemce patří řídicí orgán, zprostředkující subjekty, předkladatelé projektů, monitorovací výbor, veřejnost.

2.1.3 Operační program Praha - Adaptabilita

Posledním operačním programem, který je spolufinancován z prostředků ESF je program Praha – Adaptabilita (OP PA). Tento operační program je platný pouze pro území hlavního města Prahy a z fondů EU je pro něj vyčleněno 108,39 mil. EUR, což činí přibližně 0,41% veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. (Operační program Praha – Adaptabilita, 2009)

Globálním cílem tohoto operačního programu je zvýšení konkurenceschopnosti Prahy prostřednictvím posílení adaptability a výkonnosti lidských zdrojů a zlepšením přístupu k zaměstnání pro všechny. Naplněním globálního cíle by se mělo přispět k posílení udržitelného socioekonomického rozvoje regionu a ke zvýšení významu Prahy ve středoevropském prostoru v porovnání s ostatními metropolemi členských států. Do tohoto programu jsou zahrnuty tyto specifické cíle:

- zvýšení profesní mobility a adaptability pracovníků a zaměstnavatelů směřující ke zvýšení kvality a produktivity práce;

- zlepšení dostupnosti zaměstnání pro znevýhodněné osoby a zvýšení jejich účasti na trhu práce;
- zvýšení kvality vzdělávání a odborné přípravy lidí, které odpovídají požadavkům trhu práce. (Marek, 2007)

Všechny tyto cíle jsou realizovány pomocí následujících prioritních os (Operační program Praha – Adaptabilita, 2006):

Prioritní osa č. 1: Podpora rozvoje znalostní ekonomiky

1.1 Rozvoj a realizace dalšího vzdělávání - realizace vzdělávacích programů a kurzů zejména v oblastech informačních a komunikačních technologií, komunikačních a řídicích dovedností apod. Příjemci jsou podnikatelské subjekty, veřejná správa, NNO, profesní a zájmová sdružení, školy.

1.2 Spolupráce podniků a pracovišť vědy a výzkumu - podpora činností malých a středních podniků v oblasti výzkumu a vývoje, atd. Příjemci mohou být podnikatelské subjekty.

1.3 Podpora a poradenství rozvíjející podnikatelské prostředí - vzdělávání a poradenství při zakládání nových firem apod. Příjemci jsou zde podnikatelské subjekty a další.

1.4 Inovace organizace práce - navrhování a šíření inovativních a produktivnějších forem organizace práce, atd. Příjemci jsou podnikatelské subjekty.

1.5 Efektivní veřejná správa města - vzdělávání a odborná příprava pracovníků veřejné správy hl. m. Prahy, atd. Příjemcem je veřejná správa.

Prioritní osa č. 2: Podpora vstupu na trh práce (zde jsou příjemci NNO, veřejná správa a podnikatelské subjekty)

2.1 Začleňování znevýhodněných osob - poskytování sociálních služeb.

2.2 Rozvoj organizací podporujících začleňování znevýhodněných osob – podpora dalšího vzdělávání pracovníků v sociálních službách, atd.

2.3 Spolupráce se zaměstnavateli - zavádění nových forem zaměstnávání, poskytování poradenství při zaměstnávání znevýhodněných skupin apod.

2.4 Podpora rozvoje sociální ekonomiky.

2.5 Globální grant - podpora rozvoje aktivit stávajících menších a nových NNO.

Prioritní osa č. 3: Modernizace počátečního vzdělávání

3.1 Zkvalitňování vzdělávání na SŠ a VOŠ - rozvoj a inovace vzdělávacích programů na SŠ a VOŠ apod. Příjemci jsou školy a další.

3.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků a odborných pracovníků ve školství. Příjemci jsou školy a další.

3.3 Rozvoj a zkvalitnění studijních programů na vysokých školách. Příjemci jsou školy atd.

3.4 Podpora žáků a studentů se specifickými vzdělávacími potřebami - podpora začlenění znevýhodněných žáků a studentů apod. Příjemci jsou školy, NNO a další.

Prioritní osa č. 4: *Technická pomoc*

Tato prioritní osa zajišťuje přípravu, výběr, kontrahování a monitorování projektů, zajišťuje a rozvíjí administrativní kapacity, audit a kontrolu projektů a také zajišťuje činnost Monitorovacího výboru apod. Příjemce je řídicí orgán.

2.2 Shrnutí kapitoly

Evropský sociální fond je hlavním nástrojem regionální politiky Evropské unie, jež je prioritně zaměřen na podporu a rozvoj zaměstnanosti. Cílem této kapitoly je popis jednotlivých operačních programů (tedy OP VK, OP LZZ a OP PA) a jejich prioritních os financovaných z ESF, a také to, kterým subjektům je finanční podpora určena. Nezaměstnanost v členských státech EU v době finanční krize (kdy krachují i velké společnosti a naráz se propouští tisíce zaměstnanců) neustále roste. Avšak díky tomu, že ESF financuje aktivity spojené se snižováním nezaměstnanosti a tím se podílí na rozvoji zaměstnanosti, může napomoci zmírnění negativních dopadů, které s sebou tato krize nese. Aby mohli konkrétní příjemci podpory čerpat z dotací určených na rozvoj zaměstnanosti je zapotřebí, aby odpovědným orgánům předložili kvalitně vypracovanou projektovou dokumentaci, na základě které se rozhodne o podpoření či nepodpoření zamýšlených aktivit. O projektech na podporu z ESF je podrobněji pojednáno v následující kapitole.

3 PROJEKT NA PODPORU Z EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO FONDU

Projekt je slovo, se kterým se člověk v běžném životě setkává poměrně často. Pro neziskové organizace, podnikatelské subjekty, obce, různá sdružení, školy apod. se jedná o velmi významný termín, který úzce souvisí především s možností získávání finančních prostředků na realizaci těchto projektů. Projekt, tak jak ho chápe Evropská unie, není náhodným rozhodnutím zpracovat jakýkoliv problém nebo nápad, ale je součástí cílevědomého programovacího procesu ve smyslu komplexního řešení regionálních priorit (Vilamová, 2005).

Obecně lze projekt definovat jako *„jedinečnou soustavu činností směřujících k předem stanovenému a jasně definovanému cíli, která má určený začátek a konec, která vyžaduje spolupráci různých profesí, váže jejich kapacity a jejich úsilí a využívá (případně spotřebovává) pro vytvoření cílových výstupů informace, materiál, peníze, schopnosti a dovednosti zúčastněných lidí. [...] Projekt musí splňovat formální náležitosti a být v souladu s podmínkami programu, tzn. přispívat k naplnění cíle, zaměření a monitorovacích ukazatelů příslušného opatření. Projekt musí být udržitelný minimálně po stanovenou dobu.“* (Příručka pro žadatele 7. a 8. výzva, 2006, s. 9)

Pro projekty je dále charakteristické to, že jsou:

- nástrojem ke změně;
- nerutinní a jedinečné;
- složené ze vzájemně propojených aktivit;
- realizovány lidmi, kteří spolu za normálních okolností běžně nepracují;
- dočasné;
- mají zřetelně stanovený začátek a konec;
- navrženy tak, aby dosáhly jasného cíle;
- často riskantní a plné nejistoty. (Marek, 2007)

Projekty se dále dělí do několika typů, např. podle věcné struktury (jednotematické a více-tematické); podle délky realizace na krátkodobé (do 1 roku), střednědobé (2 – 4 roky) dlouhodobé (více než 4 roky); podle věcné orientace finančních prostředků (investiční a

neinvestiční); podle výše finanční podpory na malé (od 0,5 mil. – 2 mil. Kč) a velké (od 2 mil. Kč). V rámci fondů EU jsou upřednostňovány ty projekty, které mají dopad na území jako celek, řeší komplexní problémy místního obyvatelstva, jeho ekonomickou a sociální stabilitu, ochranu životního prostředí apod. a podle toho zajišťují i potřebnou účast dalších partnerů. (Vilamová, 2005)

Všechny projekty, které na svou realizaci chtějí získat finanční prostředky z ESF, musí být realizovány v rámci některého z příslušných operačních programů (viz. kapitola 2.1). Jak již bylo zmíněno, každý operační program má své specifické cíle, které se promítají do jednotlivých priorit a oblastí podpory daného programu. V případě, že chceme, aby byl projekt úspěšný a na svou realizaci získal potřebné finanční prostředky, jeho cíle musí být v souladu s cíli odpovídajícího operačního programu a musí být dodrženy všechny programem stanovené podmínky vztahující se na podporované aktivity, cílové skupiny a možné příjemce finančních prostředků.

3.1 Projektový cyklus a jeho fáze

Každý projekt má svůj začátek a konec. Organizace usilující o úspěšnou přípravu, realizaci a řízení svých projektových záměrů by se měly v průběhu celého procesu držet přesného a jasně strukturovaného programu. K tomuto účelu je zde projektový cyklus. Řízení projektového cyklu: *„má zajistit celkové zdokonalení, a to tak, že během klíčových částí přípravy a implementace projektů a programů dohlíží na řádné posouzení proveditelnosti, strukturovaný monitoring a hodnocení a rozhodování podložené potřebnými informacemi“* (Marek, 2007, s. 64). Nedefinuje výhradně jednotlivé fáze, ale i další subjekty podílející se na procesu a také způsoby rozhodování. Celková délka jednotlivých fází se odlišuje projekt od projektu a všechny části projektového cyklu jsou organizovány podle logického rámce, o kterém bude pojednáno v kapitole č. 3.2. Jednotlivé fáze se musí navzájem doplňovat, musí se řídit stejnými principy a konkrétně naznačovat směr, kterým se projekt bude dále ubírat. Jedině tak budou projekt a jeho implementace zahrnovat všechny potřebné detaily a zároveň budou odpovídat širším cílům konkrétního operačního programu, budou relevantní vzhledem k záměrům a místním rozvojovým strategiím a přinesou výsledky, které budou dlouhodobě udržitelné. (Marek, 2007)

Obecně platí, že fáze životního cyklu projektu definují:

- jaký typ práce má být vykonán v příslušném stupni rozvoje projektu,

- jaké konkrétní výstupy jsou v jednotlivých fázích generovány, jak jsou ověřovány a hodnoceny,
- kdo se zapojuje do aktivit projektu v jeho jednotlivých úsecích (Svozilová, 2006).

Projektový cyklus probíhá v následujících čtyřech fázích (Pavláková, 2005):

1. Identifikace a příprava
2. Posouzení
3. Realizace
4. Monitorování a hodnocení

Ad. 1 Identifikace a příprava

Obsahem první fáze projektového cyklu je vznik počáteční myšlenky a snaha o její předběžný nástin a následná příprava projektu. Tomuto kroku by měla předcházet analýza situace s ohledem na specifika dané problematiky a také regionu, ve kterém bude projekt následně realizován. K tomuto nám může výborně posloužit vypracování SWOT analýzy (silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby), avšak tato metoda může být použita v průběhu kterékoliv fáze projektového cyklu. Dalším krokem je zjištění, zda lze na připravovaný projektový záměr čerpat finanční prostředky z fondů EU. Zde je vhodné využít možnosti konzultace projektového záměru s kompetentními orgány, nebo alespoň s osobami, které již mají v této oblasti praktické zkušenosti (Marek, 2007, s. 64).

V případě, že projektový záměr je slučitelný s existujícím operačním programem, může se začít s jeho přípravou, tedy vytvářením právní, finanční (rozpočet) a organizační základny (časový harmonogram, personální obsazení, účastníci projektu) pro realizaci projektu, vypracováním přihlášky a projektové dokumentace v požadovaném rozsahu a kvalitě (pracovat všechny oblasti a promyslet rizika a nástrahy do nejmenších detailů), realizací nabídkových řízení zahrnujících vyhodnocení nabídek a výběr dodavatelů, získáním a výcvikem zaměstnanců, atd. a posléze tuto dokumentaci v řádném termínu odevzdat kompetentním orgánům k posouzení. (Pavláková, 2005)

Ad. 2 Posouzení

V rámci druhé fáze projektového cyklu se jedná o předložení vypracovaného projektu (včetně všech požadovaných příloh) hodnotitelské komisi. Předložená žádost je hodnocena

a analyzována z hlediska formální a věcné přijatelnosti, zkoumány jsou technické, finanční, ekonomické a sociální aspekty projektu a jeho dopady na tzv. horizontální témata – pro současné programovací období se jedná o Rovné příležitosti a Udržitelný rozvoj. (Marek, 2007)

Dále je potřeba dostatečně zodpovědět otázky týkající se úspěchu implementace, efektivity projektu, jaký má projekt přínos ve vztahu k regionálním, národním a evropským prioritám a také jeho celkové proveditelnosti. Z těchto důvodů je zapotřebí navázat fungující komunikaci mezi všemi zapojenými stranami procesu a vyměňovat si důležité informace ohledně cílů, očekávaných výsledků projektu, ekonomických, lidských, institucionálních kapacitách, dopadům na životní prostředí a dalším faktorům. (Marek, 2004)

V případě, že rozhodnutí hodnotitelské komise bylo kladné, projekt je schválen k financování a je možné začít s jeho realizací.

Ad. 3 Realizace

V rámci této fáze projektového cyklu se jedná o praktickou realizaci dosud plánovaných, připravovaných aktivit, procesů, úkonů. Pro úspěšnou realizaci projektu musíme nejprve pečlivě naplánovat jeho klíčové aktivity, o kterých bychom měli mít zcela jasnou a reálnou představu a jednotlivé aktivity na sebe musí navazovat, být časově zvládnutelné a nesmí být navzájem rozporné (Příručka pro žadatele o finanční podporu, 2004).

Často je také nutné upravovat časový plán tak, aby bylo dosaženo stanovených cílů v požadované kvalitě a čase. Při realizaci projektu je vhodné plán průběžně aktualizovat vzhledem k postupu realizace jednotlivých úkolů a v případě potřeby jej přehodnotit (zejména pokud dojde ke schválení změn v hlavní linii projektu). Příčinou takovéto zásadní změny může být například nutnost změnit celkový rozsah projektu, neboť se v průběhu realizace může ukázat, že pro dosažení stanovených cílů projektu je nutné některé části služby rozšířit, přizpůsobit nebo naopak úplně odstranit. (Havrdová, 2007)

Ad. 4 Monitorování a hodnocení

S předešlou fází realizace úzce souvisí aktivita monitorování projektu, pomocí které je možné určit, zda se skutečná realizace projektu „nezpronevěřila“ jeho původnímu plánu. Hlavní myšlenkou monitorování je včasné definování problémů projektu a následné zvolení co nejúčinnějších opravných prostředků, které mají za úkol zajistit jeho kladné výsledky. Hodnocení projektu slouží ke zjištění efektivnosti a dopadů projektu v porovnáním

s jeho stanovenými cíli. V rámci hodnocení se zjišťuje, zda byly cíle projektu naplněny, a výstupy tohoto hodnocení jsou brány na zřetel v rámci další činnosti spojené s projektem. (Marek, 2007)

3.2 Metoda Logického rámce

Jedná se o hlavní nástroj používaný v metodice řízení projektového cyklu, pomocí kterého je možné kontrolovat vnitřní logiku a propojenost projektového záměru. Nespornou výhodou této metody je, že všechny klíčové informace a součásti projektu (jak se bude projekt monitorovat, hodnotit, atd.) jsou shrnuty do jednoho dokumentu – logického rámce. Tento dokument je souhrnným přehledem i základem pro přípravu akčních plánů, kostrou pro evaluaci apod. a jedná se tedy o velmi účinný nástroj, který předkladatelům projektu pomůže zvládnout řízení celého projektového cyklu. (Omondi, 2005)

Logický rámec je pomůckou, která slouží k stanovení konkrétních cílů realizace projektu; zjištění efektivit nákladů projektu ve vztahu k očekávaným výsledkům; stanovení ukazatelů úspěšnosti projektu; rozdělení zodpovědnosti; výstižnému, stručnému a jednoznačnému vyjádření, co chceme uskutečnit a shrnutí všech aktivit, které potřebujeme pro úspěšnou realizaci projektu. (Kažmierski, 2003)

Stručný popis jednotlivých kroků v logickém rámci:

1. definování účelu, který má projekt splnit;
2. definování obecného cíle, k jehož naplnění projekt přispěje;
3. definování výstupů sloužících k dosažení účelu;
4. definování aktivit vedoucích k dosažení výstupů;
5. ověření logiky příčinné souvislosti výše zmíněných úrovní pomocí spojení: jestliže → pak;
6. definování objektivně ověřitelných ukazatelů v úrovni obecného cíle, účelu, výstupů a aktivit;
7. definování prostředků ověření (zdrojů objektivního ověření);
8. definování předpokladů spojených s jednotlivými úrovněmi logického rámce;
9. příprava rozpočtu projektu;

10. prověření logického rámce pomocí kontrolního seznamu zpracování projektu;
11. posouzení stavby logického rámce na základě svých předchozích zkušeností s podobnými nástroji (Kaźmierski, 2003, s. 15 – 16).

Pro předkladatele projektových záměrů může být kvalitní zpracování a následné využití této metody v průběhu celého projektového cyklu vhodným způsobem, jak si při řízení projektu ušetřit čas a úsilí, vytvořit si přehledný koncept pro monitorování a hodnocení projektu a v případě potřeby mít všechny důležité součásti projektu na jednom místě.

3.3 Desatero úspěšného projektu

Každý projekt s sebou nese určitá úskalí a ohrožení, na které je vždy dobré se předem připravit a mít je na paměti. Především tak pozdějšímu vzniku neočekávaných problémů a komplikací, které by mohly celý projektový záměr či jeho realizaci nějakým způsobem ohrozit nebo dokonce zmařit. Je v zájmu samotných organizací a subjektů usilujících o kvalitní a bezproblémový projekt dodržovat základní pravidla, která jsou pro úspěšně zvládnutý projekt nezbytná.

Jako vzor může sloužit toto Desatero úspěšného projektu, o kterém se zmiňuje např. Pavlák (2005):

1. *Kdo může žádat*

Mezi žadateli oprávněnými k předkládání kompletních návrhů projektů může být jak fyzická osoba, tak právnická osoba, která má sídlo v České republice a je přímo odpovědná za přípravu a také řízení projektu, tzn. nesmí působit jako prostředník.

2. *Mít jasnou představu o tom, co chceme realizovat*

Každý žadatel musí vědět, jaký projekt chce realizovat, a proto je zapotřebí, aby si svůj projektový záměr (který je úvodní fází přípravy projektu) pečlivě promyslel. Takto identifikujeme nějaký problém, nedostatek, potřebu nebo zájem a chceme jej prostřednictvím realizace projektu řešit či naplnit. Samotný záměr projektu je velmi vhodné popsat a tento popis by se měl skládat především z charakteristiky daného problému, který projekt řeší, zasažených cílových skupin, cílů a také strategie, jednotlivých postupů a metod směřujících k dosažení těchto cílů.

3. *Jakých cílů chceme dosáhnout*

S předešlým bodem, který se týká jasné představy o projektu, úzce souvisí cíle, kterých chce žadatel dosáhnout. Je nutné a velmi důležité, aby si žadatel tyto cíle vytyčil a aby také věděl, jak jich posléze dosáhne.

4. *Prostudovat si Programový dodatek*

Tento dokument je nedílnou součástí každého programu a podrobně popisuje jednotlivé cílové skupiny a oblasti, na které je pomoc z ESF zaměřena. Je důležité jej pečlivě prostudovat, protože může významně pomoci při ujasňování myšlenek souvisejících s projektem.

5. *Nevymýšlet nemožné a pohybovat se v mantinelech realizovatelnosti*

Každý žadatel by se měl předem seznámit s nároky a požadavky souvisejícími s příslušným programem a následně zvážit své časové a odborné možnosti.

6. *Být v souladu s právem ČR a EU*

V souvislosti s tímto bodem je důležité mít na zřeteli, že programy ESF se v České republice neřídí jen legislativou EU, ale i ČR.

7. *Nebát se získat informace, ptát se a konzultovat*

U tohoto bodu platí jednoduchá poučka – není důvod proč nevyužít konzultace a rady, když jsou zdarma a pro vysokou kvalitu projektu doslova nezbytné. Mezi zdroje, kde se dají získat aktualizované informace patří např. internetové stránky Ministerstva práce a sociálních věcí ČR www.mpsv.cz. Jedna z výhod využití těchto konzultací a dobrých rad je, že pokud bude váš projekt v rámci určitého opatření zamítnut, může i tak být vhodný pro financování z jiného opatření.

8. *Dodržení podmínek výzvy*

Součástí každé výzvy je definování podmínek souvisejících s podáváním přihlášek a je také nezbytné dodržet všechny uvedené náležitosti.

9. *Nepodceňovat povinné přílohy a jejich formát*

Zejména dodržení formální úpravy a povinné přílohy přihlášky.

10. *Dávat si pozor na dodržování termínů*

Základem je dobře plánovat svůj čas a mít přehled o všech termínech souvisejících s projektem, v případě nedodržení termínů je projekt vystaven možnému neúspěchu.

3.4 Shrnutí kapitoly

Cílem této kapitoly je snaha o přiblížení problematiky spojené s projekty. Projekt se dá popsat jako metoda (prostředek), která organizacím usilujícím o získání finanční podpory (nejen z ESF) umožňuje odpovědným orgánům předložit vypracovanou projektovou dokumentaci. Na základě vypracované projektové dokumentace dochází k posuzování projektového záměru a následnému schválení či zamítnutí žádosti o grant. Z tohoto důvodu jsou v kapitole zahrnuty témata spojené s informacemi o tom, co je to projekt, jaké jsou fáze projektového cyklu, metoda logického rámce a také desatero úspěšného projektu. Poslední dvě zmíněné podkapitoly mají organizacím menších „rozměrů“ (kam patří také nestátní neziskové organizace – o nichž bude pojednáno v následující kapitole) sloužit jako pomůcky, které při správném a důsledném využití mají napomoci zabránit vzniku problémů či rizik spojených se všemi fázemi projektového cyklu.

4 NESTÁTNÍ NEZISKOVÉ ORGANIZACE

Nestátní neziskové organizace (dále také NNO) představují v České republice velmi významnou oblast působení, ve které se angažuje široká veřejnost. Dle Českého statistického úřadu bylo k prosinci roku 2008 v ČR registrováno na 65 386 občanských sdružení, což je v poměru k počtu obyvatel naší republiky obrovské číslo a svědčí to o tom, že NNO patří k významným zaměstnavatelům (Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990 – 2008, 2008).

Hlavními důvody vzniku těchto organizací jsou na straně jedné důvody ekonomické, tedy selhávání trhu a selhávání vlád, a na straně druhé politicko-společenské, tedy budování občanské společnosti (Novotný, 2006). NNO se svými činnostmi zapojují téměř do všech oblastí veřejného života, jedná se například o oblast kultury, ochrany památek, ochrana životního prostředí, práce s dětmi a mládeží, oblast rovných příležitostí, rozvoj komunit, ochrana lidských práv, oblast zdravotní péče a sociálních služeb, atd. O NNO působících v oblasti sociálních služeb bude blíže pojednáno v kapitole č. 4.2.

Vymezení pojmu nestátní nezisková organizace skýtá řadu úskalí a ani teoretikové v této oblasti často nedocházejí ke shodě. Jednou z možných charakteristik nestátních neziskových organizací, která je uznávána i na mezinárodní úrovni, přinesli ve svých studiích profesori Salamon a Anheier. Dle těchto autorů lze chápat neziskový sektor jako soubor institucí existujících mimo státní struktury, které v zásadě plní veřejné zájmy a mají následujících pět základních vlastností:

- 1) jsou *institucionalizované* (organized) - mají jistou institucionální strukturu, jistou organizační skutečnost, bez ohledu na to, zda jsou formálně nebo právně registrovány;
- 2) *soukromé* (private) – znamená, že jsou odděleny od státní správy a ani jí nejsou řízeny (to však neznamená, že nemohou být státem významně podporovány - rozhodujícím faktorem je to, že základní struktura neziskových organizací je ve své podstatě soukromá);
- 3) *neziskové* (non-profit) – tyto organizace mohou svou činností vytvářet zisk, avšak ten musí být použit na cíle dané posláním organizace (nepřipouští se přerozdělování zisků mezi vlastníky nebo vedení organizace);

- 4) *samosprávné a nezávislé* (self-govering) – znamená, že NNO mají své vlastní postupy a struktury umožňující kontrolu svých vlastních činností, což v podstatě znamená, že jsou schopny řídit samy sebe a nejsou kontrolovány ani státem, ani institucemi stojícími mimo ně;
- 5) *dobrovolné* (voluntary) – k výkonu svých činností využívají dobrovolnou účast a to jak ve formě výkonu neplacené práce prováděné dobrovolníky tak ve formě darů nebo čestné účasti ve správních radách. (Salamon In Škarabelová, 2005, s. 1)

I když jsou tyto organizace neziskové, musí na svou činnost, dosahování stanovených cílů (jejichž prostřednictvím naplňují svá poslání) a běžný provoz (na úhradu energií, platů, materiálního vybavení organizací apod.) někde získávat finanční prostředky. Možností, z nichž mohou NNO finance získat, je několik. Nejedná se jen o peněžní prostředky pocházející ze strukturálních fondů EU (v rámci operačních programů ESF a jednotlivých prioritních os byly možnosti čerpání financí nestátními neziskovými organizacemi nastíněny v kapitolách č. 2.1.1 – 2.1.3; v rámci těchto prioritních os jsou vyhlašovány grantové výzvy a pokud chtějí NNO své projekty na tyto výzvy „napasovat“, musejí neustále situaci okolo vyhlašovaných výzev sledovat, aby „nepropásly svou šanci“), ale také prostředků poskytovaných městy a obcemi, kraji, státním rozpočtem (prostřednictvím ministerstev), nadacemi a nadačními fondy, soukromými a firemními dárci (Systém řízení projektu, 2008).

S čerpáním finančních prostředků NNO z EU úzce souvisí spolufinancování projektů. Evropská unie nefinancuje celkové náklady projektu ve stoprocentní výši (tento poměr se u různých typů dotací a zdrojů financování liší) a právě na dofinancování zbylé části rozpočtu lze využít prostředky pocházející z výše zmíněných zdrojů. Tyto zdroje lze také využít v souvislosti s otázkou udržitelnosti projektu (finanční prostředky z EU jsou určeny jen na omezenou dobu a jedním z hlavních cílů EU je snaha o „pokračování“ projektu a jeho dalším pozitivním vlivu na daný region i po skončení financování z unijních zdrojů). Další možností jak zajistit udržitelnost, pro některé typy NNO poskytující sociální služby, je například zpoplatnění těchto služeb.

4.1 Typologie neziskových organizací

Neziskové organizace se mohou dělit z hlediska několika kritérií, Rektořík (2001, s. 40) se ve své publikaci zmiňuje o těchto: dle zakladatele (veřejná správa, soukromá osoba fyzická

nebo právnícká), podle toho či potřeby jejich aktivity uspokojují (tzv. globální charakter poslání, do kterého spadají organizace veřejně prospěšné – uspokojují potřeby společnosti, např. charita, poskytování sociálních služeb, ekologie, vzdělávání apod.; a organizace vzájemně prospěšné - vzájemně podporují skupiny občanů, které jsou spjaty společným zájmem, např. působení v oblasti kultury, profesních zájmů, ochrany zájmů skupin apod.), podle právně organizační normy (organizace financované zcela z veřejných rozpočtů, z části z veřejných rozpočtů, převážně ze soukromých zdrojů nebo především z výsledků své činnosti), a míry samofinancování (dárcovský a komerční typ organizací).

Pro potřeby této práce je nejdůležitější rozdělení neziskových organizací na tyto dvě skupiny (Škarabelová, 2005):

- *vládní (státní, veřejné) neziskové organizace* – ty zabezpečují převážně realizaci výkonu veřejné správy. Podstata těchto organizací úzce souvisí s jejich posláním, kterým je podíl na výkonu veřejné správy na úrovni státu, regionu či obce. Určitá část těchto organizací se svými charakteristikami blíží nestátním neziskovým organizacím.
- *nestátní (nevládní, občanské, soukromé) neziskové organizace* – existence těchto organizací vychází z principu sebeřízení společnosti, což představuje schopnost určitého společenství lidí žijících a spolupracujících ve vymezeném prostoru, organizovat a vzájemně usměrňovat své jednání. Tyto organizace se svými činnostmi podílí na veřejné politice v rámci občanské společnosti, sdružují se do různých typů NNO a tomuto sdružování napomáhá především svoboda sdružování jako jedna ze základních svobod demokratického státu. O základních a nejčastějších právních formách NNO bude podrobněji pojednáno níže.

Z hlediska početnosti a zaměření činnosti nestátních neziskových organizací v ČR jsou rozhodujícími právními formami tyto organizace (Informační centrum neziskových organizací, 2006):

- *občanská sdružení*

Jedná se o sdružení fyzických a právníckých osob, které vzniká za účelem realizace společného zájmu. Typickým znakem je členská základna a registrace probíhá u Ministerstva vnitra České republiky. Právní úprava těchto organizací se nachází v zákoně č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů.

- *nadace a nadační fondy*

Zde se jedná o účelové sdružení majetku zřízené za účelem dosahování obecně prospěšného cíle, např. ochrana lidských práv, přírody, kulturních památek, rozvoj vzdělávání, tělovýchovy a sportu, atd. Registrace probíhá u krajského soudu a právní úprava se nachází v zákoně č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech.

- *obecně prospěšné společnosti*

Jedná se o subjekt poskytující obecně prospěšné služby všem za stejných podmínek. Registrace probíhá u krajského soudu a právní úprava se nachází v zákoně č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech.

- *církevní právnické osoby*

Zejména se jedná o účelová zařízení církví, která jsou zřizována církvemi a slouží k realizaci církevních charitativních a humanitárních záměrů. Právní úprava se nachází v zákoně č. 3/2002 Sb. o církvích a náboženských společnostech.

4.2 Nestátní neziskové organizace pracující v sociálních službách

Nestátní neziskové organizace jejichž činnost se zaměřuje na sociální služby se řadí k velmi významným oblastem působení všech zmíněných právních forem NNO. V rámci poskytování sociálních služeb se jedná o velmi strukturovanou oblast, která zahrnuje velké množství činností. Novotný (2006) tyto činnosti rozděluje do dvou základních oblastí:

- *služby sociální péče*

NNO tyto služby poskytují převážně osobám, které potřebují pomoc při zajišťování běžných životních potřeb (hygiena, stravování, sociální kontakt, apod.). Příčinou této pomoci je fyzický nebo psychický handicap (je zapotřebí, aby společnost pomáhala tělesně, či duševně nemocným lidem) případně kombinovaný s dalšími faktory (velmi staří lidé či opuštěné děti). Nabízené služby sociální péče jsou velmi pestré, nabídka zahrnuje ubytování, zajištění stravování a další pečovatelské služby charakteristické pro jednotlivé zařízení. Při poskytování těchto služeb se nejedná pouze o pasivní přístup k potřebným, ale o cílevědomou snahu posílit jejich omezenou samostatnost a pokusit se o jejich začlenění mezi ostatní občany.

- *služby sociální intervence*

Smyslem všech služeb sociální intervence, které poskytují vybrané NNO, by měla být sociální prevence. Jedná se o prevenci patologických jevů ve společnosti (např. střediska drogové intervence, denní pobyty pro bezdomovce apod.), reakci na již vzniklé patologické jevy, krizovou intervenci (např. krizová centra, linky důvěry apod.) a sociálně – právní ochranu (např. ochrana práv, zájmů a potřeb dětí, poradenství v nezaměstnanosti, výchovné poradenství, ubytovny pro osamělé matky s dětmi apod.). Cílem poskytování těchto služeb by měla být pomoc potřebným při překonávání obtížných životních situací a snaha o předcházení vzniku těchto problémů.

Mezi nestátní neziskové organizace poskytující sociální služby široké veřejnosti, která tyto služby potřebuje, patří například poradny a krizová centra, chráněné a rehabilitační dílny pro lidi s postižením a psychicky nemocné, azylové domy, chráněné bydlení, denní a kontaktní centra, denní stacionáře, osobní asistence, a další zařízení. NNO v sociálních službách mohou na jedné straně fungovat samostatně (získávat finance z různých zdrojů – nadace, firemní a soukromí dárci, evropské dotace apod.) a na straně druhé jako subjekty, které si stát a jeho instituce najímá (prostřednictvím zakázek a financováním jejich činností) a tím tak podporuje jejich aktivity a zároveň sám nemusí organizace se stejným zaměřením činnosti vytvářet a provozovat.

4.3 Specifika projektování v nestátních neziskových organizacích

Většina nestátních neziskových organizací se svou velikostí, počtem zaměstnanců, rozpočtem, aktivitami atd. řadí k organizacím menšího rozměru. Tato skutečnost je hlavním důvodem, proč samotné projektování a řízení projektů v NNO má určitá specifika, která je odlišují od větších organizací. Mezi nejčastější rozdíly, kterými se NNO odlišují, patří například délka projektu (obvykle trvají 1 rok) a výše finančních prostředků potřebných na jeho realizaci (rozpočet bývá daleko nižší, než u větších organizací), personální obsazení (NNO mají většinou malé množství zaměstnanců, vedoucím projektu často bývá ředitel organizace, atd.), v souvislosti s malým množstvím zaměstnanců je také jednodušší rozdělení kompetencí a úkolů při realizaci projektu, kontrola dodržování harmonogramu projektu apod.

V souvislosti s těmito charakteristikami nestátních neziskových organizací jako organizací menšího rozměru jsou s oblastí projektování spojeny jak výhody, tak nevýhody (problé-

my). Svozilová (2006, s. 341 – 342) ve své publikaci uvádí tyto výhody a nevýhody (problémy) řízení projektů v malých organizacích:

- *výhody*
 - díky menšímu množství zaměstnanců těchto organizací bývá vzájemná komunikace mnohem jednodušší a rychlejší;
 - projektoví manažeři malých organizací většinou velmi dobře znají členy svých projektových týmů (jak po osobní, tak i po profesionální stránce);
 - odhady, které jsou podklady pro plánování projektu, bývají často mnohem přesnější než u větších organizací (to je dáno částečně lepší znalostí konkrétních podmínek a modely historických projektů, ale částečně také rozsahem projektu – menší projekt = lepší odhad);
- *nevýhody (problémy)*
 - konflikty zájmů a priorit u manažerů, kteří zastávají jak funkci manažera projektu tak i manažera organizace zároveň;
 - v důsledku malého množství zaměstnanců je nedostatek specialistů vhodných k pokrytí požadovaných profesí a veškerou administrativu musí obstarat manažer projektu (ve větších organizacích toto většinou dělají asistenti či pracovníci projektové kanceláře);
 - v případě, že náročnost projektu je vysoká a činnosti v něm obsažené jsou vysoce specializované, avšak celková pracnost je nízká – projekt „neuživí“ specialistu na plný úvazek;
 - pokud dojde k finančním problémům, malá organizace (nebo realizovaný projekt) se do existenčních potíží dostane mnohem rychleji než organizace větších rozměrů;
 - v souvislosti s plánováním a následným řešením rizik (i když organizace sebelépe předvídala všechny možné rizika, vždy se může stát, že se některé riziko nepodaří zvládnout nebo se objeví riziko nové, které může organizaci velmi snadno ohrozit).

4.4 Shrnutí kapitoly

Tato kapitola uzavírá problematiku spojenou s čerpáním finančních prostředků z ESF nestátními neziskovými organizacemi pracujícími v sociálních službách. Jejím obsahem je pojmové vymezení NNO, typologie NNO v ČR, charakteristika NNO pracujících v sociálních službách a také specifika projektování v těchto organizacích. Nestátní neziskové organizace pracující v sociálních službách mohou finanční prostředky pocházející z ESF využít na realizaci projektů v mnoha oblastech. Jednou z významných oblastí je rozvoj stávajících sociálních služeb (např. navyšování kapacity zařízení spojené s vytvářením nových pracovních míst) nebo vytvoření zcela nových služeb, které v daném regionu chybí. Je potřeba zmínit i to, že samotná příprava a následná realizace projektů finančně podpořených z EU není jednoduchou záležitostí – a to z mnoha důvodů. Ale i tak by se všechny organizace, které o tuto podporu mohou žádat, měly alespoň pokusit získat nabízené finance a ty následně využít k realizaci svých záměrů.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

ÚVOD

Praktická část mé diplomové práce má posloužit nestátním neziskovým organizacím jako jakýsi vhled do problematiky spojené s projektováním v těchto organizacích a v případě zájmu zde zmíněná doporučení a rady využít při vlastním projektování. Prostřednictvím realizovaného průzkumu u NNO pracujících v sociálních službách Zlínského kraje jsem se snažil zjistit nejčastější potíže spojené s projektováním a také jaká fáze projektového cyklu dělá NNO největší problémy. Získané poznatky jsou vyhodnoceny a graficky znázorněny v kapitole č. 6. Na tuto kapitolu navazuje kapitola č. 7, ve které jsou zjištěné problémy a potíže zmíněny a obsahuje také doporučení, jak těmto potížím předejít či v případě jejich vzniku je co nejlépe vyřešit. Součástí praktické části je také příklad dobré praxe nestátní neziskové organizace, která již v minulosti z fondů EU čerpala a vlastní zpracovaný projekt na podporu z ESF reagující na aktuální grantovou výzvu některého z operačních programů.

5 METODOLOGIE PRAKTICKÉ ČÁSTI

5.1 Výzkumný problém

Nestátní neziskové organizace pracující v sociálních službách jsou jedním z možných příjemců finanční podpory pocházející ze strukturálních fondů Evropské unie. Čerpání finančních prostředků z fondů EU s sebou nese řadu složitostí, problémů a komplikací, které se mohou objevit ve všech fázích projektového cyklu. Pro NNO je velmi důležité, aby se na možné komplikace důkladně připravily a předem si stanovily návrhy řešení, dle kterých budou v případě vzniku těchto potíží postupovat, jinak se v souvislosti s neúspěchem projektu mohou dostat do existenčních/finančních problémů.

Výzkumným problémem mé práce je snaha zjistit, se kterou fází projektového cyklu mají nestátní neziskové organizace pracující v sociálních službách největší problémy a také to, jaké jsou hlavní potíže v oblasti projektování těchto organizací. Jedná se o výzkumný problém popisný a pro realizaci výzkumné části jsem zvolil výzkumnou strategii kvantitativního výzkumu, jelikož velikost a výběr výzkumného vzorku odpovídá výzkumu kvantitativnímu. Z důvodu, že výsledky realizovaného průzkumu (získané využitím výzkumné metody dotazník, viz. Příloha 1) jsou určeny k praktickému objasnění zjištěných problémů a potíží v podobě kapitoly č. 7 Doporučení pro praxi, hypotézy určené k verifikaci či falzifikaci nebyly do praktické části práce zahrnuty.

5.2 Cíle

Obecným cílem praktické části mé diplomové práce je vytvořit práci, která NNO pracujícím v sociálních službách poslouží jako náhled na míru využití čerpání finančních prostředků z ESF těmito organizacemi, dále se kterou fází projektového cyklu mají NNO největší problémy a také zjistit hlavní potíže v oblasti projektování těchto organizací.

Dílními cíly praktické části a v ní obsažených kapitol je snaha o praktické objasnění zjištěných problémů a potíží v podobě doporučení pro praxi, uvedení příkladu dobré praxe organizace, která projekt z ESF úspěšně a bez větších problémů realizovala a také samostatně vypracovat projekt na podporu z ESF, který reaguje na konkrétní výzvu některého z operačních programů.

5.3 Popis výzkumného vzorku

Vzhledem k tomu, že praktická část mé diplomové práce je zaměřena na nestátní neziskové organizace pracující v sociálních službách Zlínského kraje, zvolil jsem záměrný výběr. Hlavním problémem při rozesílání dotazníků do těchto organizací byla neznalost vnitřního prostředí jednotlivých organizací (především toho, jak je v nich projektování koncipováno). Z tohoto důvodu byly dotazníky rozeslány do všech provozovaných sociálních služeb jednotlivých neziskových organizací, na které jsem získal kontakt. Rozesláno bylo tedy 123 dotazníků a vyplněných se jich vrátilo 51 (návratnost činí 41%).

6 VYHODNOCENÍ PRŮZKUMU

Průzkum probíhal v měsících březen a duben 2009. Jak jsem již zmínil, použitou výzkumnou metodou byl dotazník, který jsem do vybraných neziskových organizací rozeslal prostřednictvím internetové pošty. Po vyplnění dotazníků odpovědnými osobami v jednotlivých organizacích (kterým jsem zaručil anonymitu) a po jejich zaslání zpět k mým rukou následovalo matematické a procentuální obsahové zpracování všech získaných údajů. **Celkem jsem získal odpovědi od 51 „respondentů“** (za některé organizace se vrátil dotazník jen jeden - za všechny jimi provozované sociální služby, a za některé organizace se mi dotazníků vrátilo několik - za každou sociální službu zvlášť, což záleželo na tom, jak je oblast projektování v jednotlivých organizacích koncipována). Pro ilustraci zjištěných dat jsem použil tabulky a grafy a zaměřil jsem se především na informace, které mají pro potřeby mé práce největší význam.

Cílem **otázky č. 1** bylo zjistit, z jakých zdrojů pochází největší část rozpočtu jednotlivých organizací. Většina NNO odpověděla (celkem 31, což je 60% z celkového počtu), že největší část jejich rozpočtu pochází ze státních dotací, které jsou přerozdělovány kraji a městy. Výsledky této otázky se daly víceméně předpokládat, jelikož státní dotace jsou dá se říci stálým a relativně „snadným“ zdrojem financí pro NNO (i když v poslední době finance určené na podporu oblasti sociálních služeb výrazně stagnují a nesou s sebou nemalé problémy spojené s pozdním vyplácením těchto dotací, což zapříčiňuje ohrožení organizací závislých pouze na tomto zdroji). Míra využití ostatních zdrojů je zachycena v tabulce č. 2.

Tab. 2. Nestátní neziskové organizace a jejich finanční zdroje

Z jakého zdroje pochází největší část rozpočtu Vaší organizace?	počet	%
Státní dotace přerozdělované kraji/městy	31	60
Zdroje z různých nadací/sbírek	6	12
Dary získané fundraisingem	5	10
Prostředky z fondů EU	4	8
Čerpání jiných grantů a dotací	3	6

Jiné zdroje: „úhrada za služby“	2	4
Celkem	51	100

Otázka č. 2 měla zjistit, kolik organizací ještě možnost čerpat finanční prostředky z ESF nevyužilo a kolik ano. Z výsledků je patrné, že organizací, které prozatím o dotace z fondů EU nežádaly, je více než polovina (viz. tabulka č. 3). Všechny organizace, které odpověděly, že tuto možnost ještě nevyužily se v dotazníku měly posunout na otázku č. 6 (ale tak učinili i respondenti, kteří odpověděli ANO, ale dotaci jsme nezískali), jejíž cílem bylo zjistit hlavní důvody nevyužití dotací z EU.

Tab. 3. Zkušenosti NNO se získáváním financí z ESF.

Má Vaše organizace zkušenosti se získáváním financí z ESF?	počet	%
Ne, ještě jsme tuto možnost nevyužili	26	51
Ano a dotaci jsme získali	16	31
Ano, ale dotaci jsme nezískali	5	10
Ano, projekt probíhá v současné době	4	8
Celkem	51	100

Následující otázky (otázka č. 3, 4, 5) byly určeny respondentům, kteří v předešlé otázce č. 2 odpověděli jednu z možností ANO. Celkem tedy na tyto otázky odpovědělo 20 respondentů.

Otázka č. 3 se týkala jednotlivých fází projektového cyklu a jejím cílem bylo poukázat na ty fáze, se kterými mají nestátní neziskové organizace největší problémy. Respondenti měli u jednotlivých fází projektového cyklu označit svou odpověď na stupnici 1 – 5, přičemž jednička znamenala nejmenší a pětka největší problémy s danou fází. Pro lepší zpracování byl ze získaných dat udělán průměr a o těch fázích, které měly průměr nejvyšší (tedy NNO s nimi měly největší problémy), bude pojednáno v kapitole č. 7. Přehled výsledků je znázorněn v tabulce č. 4.

Tab. 4. Fáze projektového cyklu a jejich náročnost pro NNO.

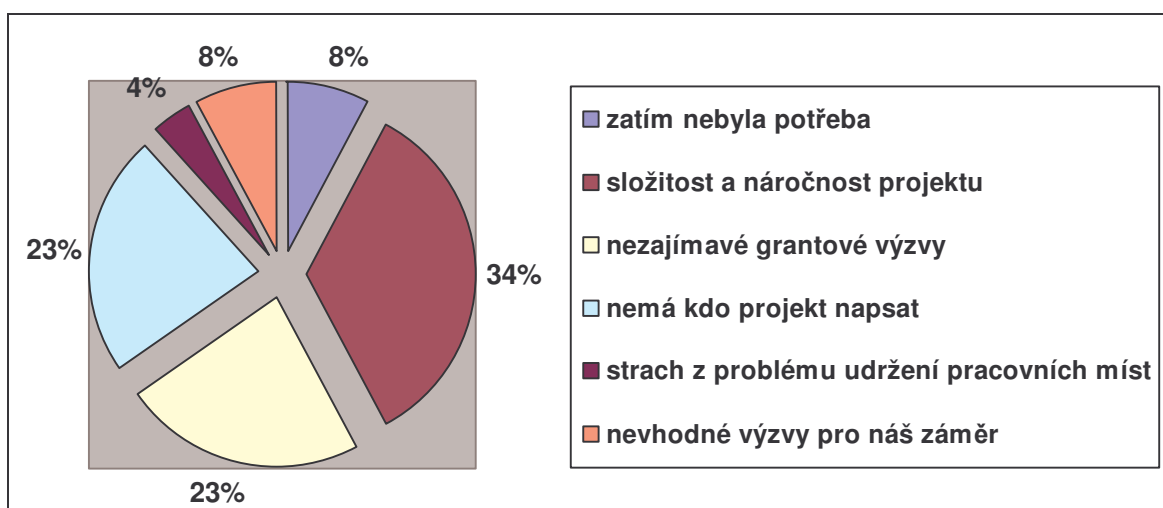
S jakou fází projektového cyklu měla/má Vaše organizace největší problémy?	průměr
Vznik projektového záměru	1,5
Příprava žádosti o dotaci	2,65
Podání žádosti o dotaci	2
Zahájení realizace projektu	1,85
Vlastní realizace projektu	1,9
Ukončení projektu	2,2
Dodržení rozpočtu	2,3
Monitorování ukazatelů projektu	2,7
Předkládání monitorovacích zpráv	2,8
Celkový průměr	2,21

Otázka č. 4 se respondentů tázala, zda se v průběhu všech fází projektového cyklu vyskytly nějaké problémy a v případě, že ANO (těch bylo celkem 10, tedy 50% z těch, kteří zde odpovídali), měli respondenti konkrétně vypsát jaké. Všechny odpovědi budou vypsány v kapitole č. 7 a zde zmíním jen některé (jež se shodně vyskytly dvakrát). Jednalo se o problém týkající se „vysoké míry byrokracie mezi požadavky na dokladování“, „problémy s monitorovacími zprávami“, „problémy s platbami“. Ze zbylých 10 respondentů odpovědělo 7, že se žádné problémy nevyskytly a 3 odpověděli, že neví.

Otázka č. 5 byla určena respondentům, kteří v otázce č. 2 odpověděli „ANO, tuto možnost jsme již v minulosti využili, ale dotaci jsme nezískali“ (celkem na ni odpovídalo 5 respondentů). Cílem byla snaha zjistit, kde byly hlavní důvody neúspěchu projektu. Z nabízených možností celkem 3 respondenti uvedli (což je 60% z těch, kteří zde odpovídali), že vše bylo v pořádku, jen jejich projekt nebyl vybrán (podpořen). Zbylí 2 se shodli na tom, že hlavní příčinou neúspěchu byly nedostatky ve věcném obsahu projektu (nízký dopad projektu na cílovou skupinu, projekt není s ověřenou praxí organizace apod.).

Otázka č. 6 se týkala 26 respondentů, kteří v otázce č. 2 odpověděli, že prozatím možnost čerpat z dotací EU nevyužili. Jejím cílem byla snaha o zjištění hlavních důvodů vedoucích tyto organizace k dosavadnímu nevyužití těchto finančních zdrojů. Z grafu č. 1 je patrné, že nejčastějším důvodem, který NNO od podání žádosti o dotaci z Evropské unie odrazuje, je přílišná složitost/náročnost těchto projektů (takto odpovědělo celkem 9 z 26 respondentů, tedy 34%). Druhým a třetím nejčastějším důvodem vedoucím k nevyužití financí z EU (obě možnosti označilo shodně 6 respondentů, tedy 23%) byly tyto odpovědi: „naše organizace neměla možnost ze sociálního fondu čerpat (jeho grantové výzvy pro nás nejsou zajímavé)“ a „v naší organizaci není nikdo, kdo by takový projekt mohl napsat“.

Graf 1. Hlavní důvody nevyužití možnosti čerpání finančních prostředků z fondů EU.

Následující otázky (č. 7, 8, 9, 10) byly určeny všem respondentům bez rozdílu. Celkový počet odpovědí na jednotlivé otázky byl tedy 51.

Otázka č. 7 měla zjistit, kolik organizací se v budoucnosti chystá (ať už poprvé či znovu) využít dotace ze Sociálního fondu Evropské unie. Naprostá většina odpovědí zněla ANO - dotace se využít chystají (takto odpovědělo 35 respondentů, tedy 68%). 19% respondentů (tedy 10 z celkového počtu) uvedlo, že se jejich organizace v budoucnosti využít dotace z ESF nechystá a zbylých 6 respondentů (tedy 13%) odpovědělo, že neví.

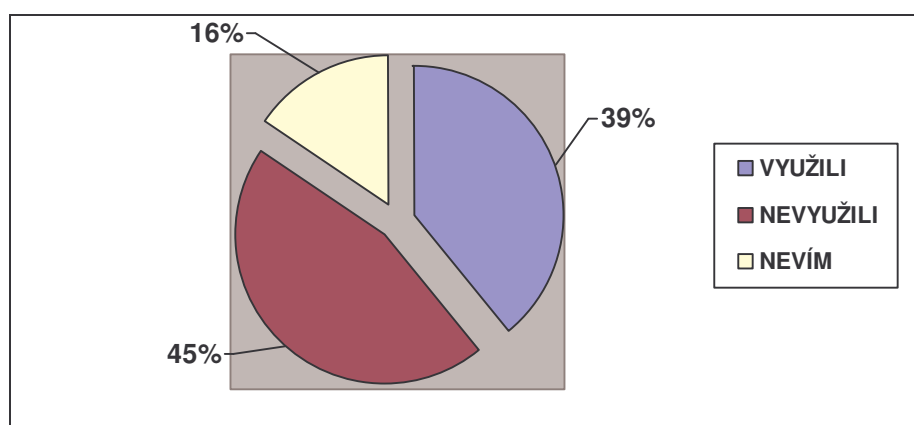
Otázky č. 8 a 9 byly obě zaměřeny na problematiku související s možností NNO při psaní projektové žádosti spolupracovat se soukromými poradenskými agenturami zaměřenými na získávání finančních prostředků ze strukturálních fondů EU. Otázky byly do dotazníku zahrnuty z důvodu snahy zjistit, jak je na tyto poradenské agentury nestátními neziskovými

organizacemi nahlíženo, zda jsou v povědomí a jaké jsou hlavní důvody nevyužití této spolupráce při psaní projektu.

Cílem **otázky č. 8** bylo zjistit, zda NNO o možnosti spolupráce se soukromými firmami vědí. Z odpovědí vyplynulo, že převážná většina (celkem 45 respondentů, tedy 88%) o této možnosti ví, a zbylých 6 respondentů (12%) ne.

Otázka č. 9 se respondentů tázala, zda by v případě zájmu o získání financí z ESF pomoc soukromé firmy specializované na získávání těchto financí využila či nikoliv. V případě, že respondenti odpověděli na tuto otázku „NE“ (těch bylo celkem 23), měli v další části dotazníku uvést důvody nevyužití případné spolupráce mezi oběma subjekty. Těch, co odpověděli ANO bylo celkem 20 a odpovědí NEVÍM bylo 8. Získaná data jsou zachycena v grafu č. 2.

Graf 2. Míra využití případné spolupráce NNO a poradenských agentur.

Všech 23 respondentů, kteří v otázce č. 9 odpověděli NE nevyužili by možnost spolupráce, se svými odůvodněními překvapivě shodlo na pouhých šesti hlavních důvodech. Ty jsou zachyceny v následující tabulce č. 5. Největší počet odpovědí se týkal toho, že NNO jsou schopny svůj projekt zpracovat bez pomoci těchto firem (takto odpovědělo 11 respondentů, tedy 47%), což je velmi dobrý výsledek poukazující na to, že NNO jsou v oblasti projektování „samostatné“ a věří si.

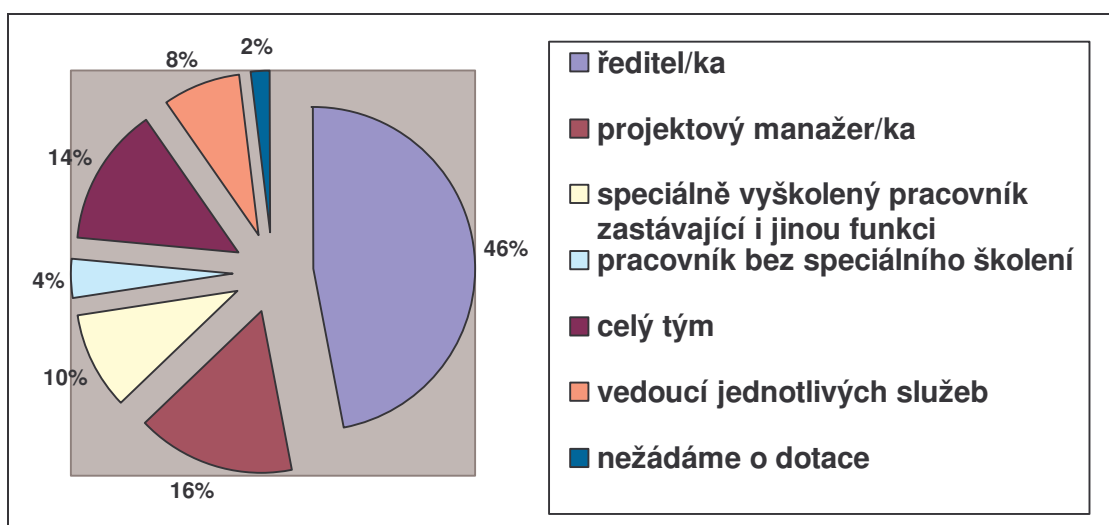
Tab. 5. Hlavní důvody nevyužití spolupráce NNO s poradenskými agenturami.

Hlavní důvody nevyužití poradenských agentur	počet	%

Zpracovat projekt jsme schopni sami	11	47
Služby poradenských agentur jsou drahé (nedostatek financí)	5	21
Využili bychom, ale jen v případě investičního projektu (náročnost příloh)	3	14
Tyto agentury odčerpávají peníze, které by se mohly použít na to, na co jsou určeny	2	9
Pouze zpracují záměr, ale většinu práce stejně musíme udělat my	1	4,5
Zkušenosti s tím, že díky firmě jsme dotaci získali, ale měli jsme velké problémy ve fázi realizace projektu	1	4,5
Celkem	23	100

Poslední **otázka č. 10** se týkala toho, kdo je v jednotlivých organizacích zodpovědný/má na starosti psaní projektů/žádostí o grant/finanční prostředky. Z výsledků průzkumu se jasně ukázalo, že tuto problematiku mají na starosti nejvíce ředitelé/ky NNO, takto odpovídalo 24 respondentů (čili 47%). Druhou nejčastější odpovědí bylo, že projekty má na starosti zaměstnanec na pozici projektový manažer (odpovědělo tak 8 respondentů, tedy 15% všech dotazovaných). A třetí nejčastější odpovědí bylo, že na projektech pracuje celý tým organizace, takto odpovědělo celkem 7 respondentů (13%). Získaná data jsou zachycena v grafu č. 3.

Graf 3. Nestátní neziskové organizace a v nich odpovědní pracovníci za psaní projektů.

7 DOPORUČENÍ PRO PRAXI

Hlavním úkolem této kapitoly je dotazníkem zjištěné potíže a problémy v oblasti projektování NNO prakticky objasnit (ve formě rad a doporučení) a poukázat na to, jak se vzniku těchto potíží vyhnout či se na ně důkladně připravit. Na konci kapitoly budou také zmíněny obecné a nejčastější potíže, které se při projektování vyskytují.

Vyhodnocení odpovědí:

V dotazníku obsažená **otázka č. 4** se respondentů tázala, zda se v kterékoliv fázi projektového cyklu vyskytly nějaké komplikace (odpovědělo na ni 10 respondentů, tedy 50% ze všech, pro které byla tato otázka určena). Jednotlivé odpovědi jsou zachyceny níže a součástí jednotlivých zjištěných komplikací jsou také případné rady a doporučení, jak se těmto potížím v budoucnu vyhnout, či se na ně připravit.

Odpověď č. 1

„Vysoká míra byrokracie mezi požadavky na dokladování“ (vyskytla se celkem 2x) a s ní související:

Odpověď č. 2

„Hodnocení monitorovacích zpráv bylo mnohdy až přehnaně pečlivé a požadavky na doplnění nesmyslné“ (vyskytla se celkem 2x)

Doporučení:

Obě komplikace souvisejí s problematikou (vysoká míra byrokracie, přehnanost a nesmyslnost požadavků), kterou nemají realizátoři projektu možnost ovlivnit (vše totiž závisí na orgánech, které mají na starosti konkrétní grantové výzvy apod.). Proto se mé doporučení týká spíše toho, že je nutné s těmito „komplikacemi“ při realizaci projektu počítat dopředu, smířit se s nimi a brát je jako běžnou součást prací souvisejících s projektem. Především se tak vzniku „averze“ vůči těmto (z pohledu realizátorů projektu) „zbytečnost“ a souvisejících problémů (nechutenství manažerů projektu cokoli s projektem souvisejícího předělat, opravit, doplnit, apod.). I při realizaci projektu Unii Kompas (viz. kapitola č. 8) se tyto „problémy“ objevily, avšak tato organizace postupovala způsobem, který zde doporučuji a po čase se z „komplikací“ stala jen „úsměvná záležitost“.

Odpověď č. 3

„Platby chodily s velkým zpožděním, což nám působilo nemalé potíže“ (zmíněno celkem 2x)

Doporučení:

Tato komplikace souvisí s financováním projektu. Jednou z možných variant, jak se vyhnout vzniku problémů spojených s nedostatkem financí, je projekt alespoň částečně předfinancovat. Znamená to tedy, že realizátor projektu musí někde získat určité peněžní prostředky, což s sebou může nést problémy další. Ne zřídka se stává, že pro NNO je velmi obtížné (ne-li nemožné) získat výhodný úvěr od bank, a proto jsou nuceny tyto finance získat z jiných zdrojů. Existuje řada možností, jak finance získat – některé instituce (velké společnosti, banky) poskytují bezúročné půjčky zaměřené přímo na předfinancování projektů. Dalším možným zdrojem financí jsou soukromí a firemní dárci, nadace, vlastní zdroje NNO, státní dotace apod. Problematika financování je velmi náročná, ovšem s jistotou lze říci, že by konkrétně tento problém vůbec nemusel být řešen, kdyby odpovědné orgány vyplácely finance včas.

Odpověď č. 4

„Během realizace projektu se několikrát měnil výklad/interpretace monitorovacích ukazatelů ze strany poskytovatele dotace“ (zmíněno celkem 2x)

Doporučení:

Tato komplikace také souvisí s problémem, jež nejde ze strany realizátora projektu ovlivnit. Proto zde platí stejná doporučení jako u odpovědí č. 1 a 2.

Odpověď č. 5

„Osoba administrátora projektu se během jeho realizace změnila a dohody s původním administrátorem nebyly akceptovány administrátorem novým“

Doporučení:

Nejlépeším způsobem, jak se vzniku tohoto problému vyvarovat (může potkat vícero organizací), je všechny dohody uzavřené mezi NNO a administrátory projektu zaznamenat písemně (smluvně).

Odpověď č. 6

„V době realizace projektu bylo nutno registrovat a uvést ve funkčnost dvě komplementární služby se službou, která byla financována z ESF“

Doporučení:

Tento problém byl zřejmě spojen s velkým množstvím práce spojené s registrací dvou nových služeb a souběžnou realizací projektu. V případě vzniku tohoto problému, bude zřejmě nejlepším řešením do těchto prací zapojit další subjekty podílející se jak na vzniku nových služeb (například spolupráce se Zlínským krajem), tak subjekty spojené s projektem (partneři projektu, vyhlášovatel výzvy apod.).

Dalším faktem, který vyplynul ze získaných odpovědí v **otázce č. 5** bylo, že dvě organizace (z celkových pěti odpovědí, tedy 40%) při podávání žádosti o dotaci neuspěly z důvodu nedostatků ve „věcném obsahu projektu“.

Doporučení:

Nedostatky související s věcným obsahem projektu mají velmi široký záběr. Může se jednat např. o špatné nebo nedostatečné informace o dotačním programu – v důsledku nebude projekt odpovídat jeho cílům; o špatnou propracovanost (nedomyšlenost) projektu – v jehož důsledku nebude mít projekt požadovaný dopad na cílovou skupinu, nebude mít měřitelné výsledky atd.; nebo se organizace pustí do realizace projektového záměru v oblasti, ve které nemůže prokázat/ověřit svoji praxi; apod. Aby organizace zbytečně neinvestovaly svůj čas, úsilí a peníze do přípravy projektů, které následně nebudou podpořeny kvůli některému z výše uvedených důvodů, musí své projektové záměry dokonale promyslet, důkladně prostudovat veškeré potřebné dokumenty a věnovat se oblastem, ve kterých mají prokazatelné zkušenosti.

Otázka č. 3 měla zjistit, s jakou fází projektového cyklu měly NNO největší problémy. Z celkových 20 odpovědí vyplynulo, že se jedná o tyto tři:

V rámci přípravné fáze – problémy s „*přípravou žádosti o dotaci*“

Doporučení:

Jelikož v závislosti na kvalitě zpracované žádosti o dotaci se odvíjí i to, zda bude projekt realizován či nikoliv, je v zájmu žadatele tuto žádost zpracovat co nejkvalitněji. V úvahu je

nutné brát například časovou náročnost přípravy projektové dokumentace; žádost by neměla zpracovávat pouze jedna osoba (nejlépe celý pracovní tým i s osobou, která projektový záměr vymyslela); v případě, že přípravu žádosti má na starosti specializovaná poradenská agentura – vybrat si tu správnou („nevzít“ hned tu první, ale nechat si zaslat nabídky od vícero firem a ty vzájemně porovnat); apod. Důležitým faktorem může být i vhodné zvolení manažera projektu a zapojení dalších subjektů – tedy partnerů projektu, kteří také mohou s případnými potížemi pomoci (např. NNO s podobným projektovým záměrem apod.).

V rámci monitorovací fáze – problémy spojené s

- „*monitorováním ukazatelů projektu*“ a s
- „*předkládáním monitorovacích zpráv*“.

Doporučení:

V souvislosti s monitorováním ukazatelů projektu (např. počet vytvořených pracovních míst) je zapotřebí tyto ukazatele mít na paměti a při psaní monitorovacích zpráv dbát např. na to, aby některé ukazatele nebyly zapomenuty. Problémy s monitorováním ukazatelů měla při realizaci projektu i Unie Kompas a určitým způsobem, jak vzniku případných komplikací předejít, je vhodné (střízlivé) stanovení monitorovacích ukazatelů. V případě, že si organizace není některými ukazateli příliš jista (má obavy z toho, že jejich monitorování bude obtížné/nereálné) a okolnosti to dovolují, je lepší tyto ukazatele z projektu „vypustit“.

Monitorovací zprávy jsou nedílnou součástí téměř všech projektů financovaných z EU. Způsobů, jak předejít vzniku potíží je mnoho. Mé doporučení se týká především dodržení formálností, jako např. dbát na dodržování termínů (vhodným způsobem jak zabránit nedodržení termínů je rozdělení odpovědnosti za jednotlivé oblasti projektu mezi více osob), tyto zprávy psát průběžně a kvalitně, platí zde pravidlo – v jednoduchosti je krása (ovšem dbát na potřebný obsah, přílohy atd.). Lze zde také zmínit, že vytváření první monitorovací zprávy bude pro realizátory projektu jistě nejtěžší. Avšak do další monitorovací zprávy se již promítnou získané zkušenosti a při dodržení všech doporučených postupů by to neměl být tak velký problém.

Mezi další potíže, jež se mohou v průběhu projektového cyklu objevit patří například tyto:

- problémy s tím, na co všechno dělat výběrové řízení - tedy nejen na zaměstnance, ale i na dodavatele (možné řešení – dělat výběrové řízení úplně na „všechno“ a tím předejít nepříjemnostem).
 - problémy s tím, že se žadatel snaží co nejlépe vyhovět hodnotícím kritériím, avšak přijal nereálné závazky (doporučení – dát si na toto velký pozor, nese s sebou velké riziko).
 - nespolehliví partneři (možné řešení – i za předpokladu žadatele, že jeho partneři jsou spolehliví, připravit si „krizový plán“ v případě jejich selhání).
- Atd.

8 PŘÍKLAD DOBRÉ PRAXE

Hlavní úlohou příkladu dobré praxe je poukázání na již realizovaný projekt jednou z nestátních neziskových organizací pracujících v sociálních službách Zlínského kraje – v našem případě občanským sdružením Unie Kompas. Cílem je snaha zdůraznit, že i menší organizace, které s realizací projektu spolufinancovaného Evropskou unií prozatím neměly žádné zkušenosti, vše nakonec zvládly. Samozřejmě ani zde zmíněný příklad dobré praxe se neobešel bez spousty potíží a problémů vzniklých během všech fází projektového cyklu. Některé potíže, a to jak byly vyřešeny, byly součástí předešlé kapitoly. Dalším způsobem využití tohoto příkladu dobré praxe je možnost inspirace tímto projektem a jeho následným realizováním v podmínkách jiné NNO pracující v sociálních službách a také možnost využití ochoty realizátorů podělit se o své zkušenosti.

Unie Kompas, která projekt Navýšení kapacity nízkoprahových zařízení pro děti a mládež realizovala v období září 2006 až prosinec 2007, je organizací fungující od roku 1997 (registrace Ministerstvem vnitra ČR) se sídlem ve Zlíně. Svou činností se zaměřuje zejména na děti, mládež a lidi v nouzi a posláním sdružení je pomoci těmto skupinám ve všech oblastech lidského života – duševní, duchovní i tělesné, tedy morální, zdravotní, právní, duchovní a hmotné. Jeho činnost je založena na křesťanských hodnotách a principech. V rámci Unie Kompas je realizováno několik projektů, prostřednictvím kterých dochází k naplňování jejího poslání. Jedná se o tři nízkoprahové zařízení pro děti a mládež (projekty Malé-T, Velké-T a Šlikr), dále projekt Klíč (terénní sociální práce), projekt Archa (přednášková činnost na ZŠ a SŠ) a projekt Logos (psychologická poradna). Unie Kompas je zakládajícím členem pracovní skupiny nízkoprahových zařízení pro děti a mládež (NZDM) Zlínského kraje.

Projekt spolufinancovaný z EU (ze kterého pocházelo 80% rozpočtu, zbylých 20% bylo financováno Zlínským krajem a Ministerstvem pro místní rozvoj) byl vyhlášen Zlínským krajem jako grantové schéma Společného regionálního operačního programu. Unie Kompas se do této výzvy přihlásila (naskytla se totiž příležitost realizovat projekt, který byl již delší dobu v „hlavě“) a v žádosti o grant uspěla. I když byly součástí projektu větší či menší komplikace, nakonec se jej podařilo bez větších problémů „dotáhnout“ do konce. Unie Kompas se v současné době chystá znovu využít dotací z EU, ale tentokrát na investiční projekt a za spolupráce poradenské agentury. V následující kapitole 8.1 je o již realizovaném projektu pojednáno blíže.

8.1 Navýšení kapacity nízkoprahových zařízení pro děti a mládež provozovaných Unii Kompas

Všechny zde zmíněné informace pochází z rozhovoru s ředitelkou Unie Kompas a z publikace Příklady dobré praxe neziskového sektoru, kterou v roce 2007 vydalo Centrum pro komunitní práci Zlín.

Organizace: Unie Kompas

Partneři projektu: Statutární město Zlín, Probační a mediační služba ČR

Operační program: Společný regionální operační program, opatření 3.2. Podpora sociální integrace v regionech

Celkový rozpočet: 1 398 340 Kč

Cíl projektu: Zkvalitnit a navýšit nabídku individuální práce s klienty nízkoprahového zařízení, rozšířit a vytvořit systematictější spolupráci s partnery, kteří se věnují stejné cílové skupině.

Aktivita projektu:

Díky projektu byl pracovní tým rozšířen o pracovníky pro PR a zejména o 2 kvalifikované sociální pracovníky, což umožnilo výrazné rozšíření a zkvalitnění poskytování služeb ve prospěch cílové skupiny. Stávající aktivity byly rozšířeny o tyto činnosti:

- Případová práce s klientem poptávaná sociálními pracovníky/kurátory Oddělení sociálně právní ochrany dětí (OSPOD) nebo klientem či jeho zákonným zástupcem (klienti přicházejí do zařízení na doporučení sociální pracovníce nebo kurátora OSPOD, případně na přání rodiče).
- Případová práce s klienty probační a mediační služby (jde o službu klientům probační a mediační služby – mladistvým, případně mladým dospělým do 21 let, kterým byl uložen výkon trestu obecně prospěšných prací, případně výchovná povinnost nebo výchovné opatření).
- Podpora komunikace v rodině (jednorázová nebo opakovaná mediace všestranně přijatelné dohody v rodině na neutrální půdě – v prostorách NZDM)
- Výcvik sociálně-komunikačních dovedností pro mládež (skupinová forma práce vedená dvěma sociálními pracovníky jejíž součástí je také nácvik

modelových obtížných situací a nácvik řešení problémů, do kterých se mohou klienti dostat.) V rámci projektu se uskutečnily celkem 3 běhy výcviku.

Popis cílové skupiny, přínos cílové skupině:

Hlavní cílovou skupinou projektu jsou děti a mládež ohrožené delikvencí. Do této ohrožené, rizikové skupiny patří děti a mládež, kteří zažívají nepříznivé sociální situace (obtížné životní události, omezující životní podmínky, konfliktní společenské situace).

Služby nabízené v projektu využívají děti a mládež ve věku 9 – 18 let ze Zlína, pro které platí výše uvedené charakteristiky. Dále to mohou být mladí lidé (v důsledku zmíněných charakteristik), kteří jsou v evidenci Oddělení sociálně-právní ochrany dětí a mládeže Magistrátu města Zlína nebo jsou klienty Probační a mediační služby Zlín.

Projekt přináší cílové skupině snížení rizika delikvence a následného sociálního vyloučení a to především tím, že jim pomůže objevit a rozvinout jejich pozitivní potenciál, umožní jim naučit se lépe komunikovat (s vrstevníky, formálními i neformálními autoritami), podpoří je v dodržování pravidel a režimu, pomůže jim lépe zvládat konfliktní situace a neřešit je agresivním způsobem, umožní jim zkušenost opětovného přijetí, i když selžou, zvýší jejich informovanost o síti pomoci a zjednoduší cestu k odborné pomoci atd.

Pozitivní zkušenosti z projektu:

- Výborná spolupráce s partnery projektu (sociální pracovníce z Odboru sociálně-právní ochrany dětí a mládeže, pracovníci střediska Probační a mediační služby Zlín – Louky).
- Zaměstnání PR pracovníce, což umožnilo ředitelce organizace, která měla dříve tuto oblast na starosti, věnovat se lépe řízení organizace a týmu.

Negativní zkušenosti:

- Obtížné naplňování kapacity účastníků 1. běhu skupiny sociálně-komunikačních dovedností.
- Neodhadnutí množství administrativní práce manažera projektu.
- Problém související s financováním projektu (platby docházely v etapách, ale zpětně – organizace neměla finanční rezervy a to s sebou neslo velké problémy).

9 VYPRACOVANÝ PROJEKT NA PODPORU Z EVROPSKÉHO SOCIÁLNÍHO FONDU

Vzhledem k obsáhlosti projektové dokumentace jsem vypracoval pouze základní formulář žádosti projektu bez požadovaných příloh. V této kapitole se pokusím nastínit nejdůležitější informace o vypracovaném projektu a kompletní formulář je k práci přiložen jako Příloha č. 2 (formulář je ve slovenském jazyce a to z toho důvodu, že se mi nepodařilo sehnat formulář český – v současnosti probíhá psaní projektů na podporu z EU prostřednictvím počítačového programu Benefit).

Úlohou zde zpracovaného projektu je snaha o samostatné vypracování projektového formuláře (a tím tak proniknout i do praktické části mé práce) a jeho případného využití některým z možných příjemců podpory (zejména nestátní neziskovou organizací pracující se stejnou cílovou skupinou, na kterou je tento projekt zaměřen). Je potřeba zmínit, že vypracovaný projekt je pouze fiktivní, i v něm zmíněné osoby, partneři, rozpočet, názvy organizací, apod. jsou smyšlené. Jediné, co v souvislosti s projektem smyšlené není je grantová výzva, na kterou tento projekt reaguje - ta je v současné době opravdu aktuální.

Stručný popis projektu:

Název projektu: Kavárna ProVas

Organizace: Občanské sdružení ProVas

Partneři projektu: Statutární město Zlín, EmurfilmTV, Z-Tiskárny

Operační program: Lidské zdroje a zaměstnanost, prioritní osa: 3. Sociální integrace a rovné příležitosti, oblast podpory: 3.1. Podpora sociální integrace a sociálních služeb. Výzva č. 30.

Celkový rozpočet: 1 400 000 Kč (spolufinancováno partnery projektu a vlastními zdroji)

Předpokládaný termín realizace: červen 2009 – květen 2010 (12 měsíců)

Cíl projektu: Otevřít kavárnu ProVas, ve které budou zaměstnáni příslušníci cílové skupiny projektu (klienti) a prostřednictvím jejich zapojení do pracovního procesu se podílet na aktivizaci a socializaci, rozšíření pracovních dovedností, jejich postupnému začlenění do běžného života a změně náhledu široké veřejnosti na život lidí s mentálním postižením.

Popis problému, který chceme projektem řešit: Projektem chce OS ProVas umožnit lidem s mentálním postižením pracovat a učit se s podporou dovednostem v běžném provozu a připravovat se na přechod do nechráněného světa. Navíc vznikne nový prostor pro tolik potřebné přirozené setkávání lidí s postižením a bez postižení.

V České republice se komunitní služby pro lidi s mentálním postižením rozvíjí teprve po roce 1989 a jejich nabídka je stále nedostatečná. Co se pracovních programů týče, převládají programy s vysokou mírou chráněnosti. Lidé s mentálním postižením, kteří mají potenciál uplatnit se na trhu práce, zůstávají často zbytečně v izolaci a nemohou dále rozvíjet své schopnosti a dovednosti.

V posledních několika letech se především v Praze rozbíhají programy rozvíjející samostatnost a integraci klientů jako např. podporované zaměstnání a dokazují, že při poskytnutí individuální podpory jsou i lidé s těžkým postižením schopni pracovat na běžných pracovištích.

Cílové skupiny: Občanským sdružením ProVas bude citlivě vybrána skupina 12-ti osob, v níž jsou poměrně zastoupeni muži i ženy z řad mentálně postižených osob. Do projektu plánujeme přímo zapojit celkem 15 zaměstnanců spadajících do cílových skupin:

- mentálně postižení lidé, případně s autismem
- lidé v důchodovém věku
- nezaměstnaní mladí lidé z řad našich dobrovolníků

Dopad projektu na komunitu: V případě, že se společnosti podaří lidem s mentálním postižením za jejich vlastní snahy integrovat do běžného života a zapojit do pracovního procesu, výsledkem bude aktivní využití jejich volného času a následný tolik potřebný pocit vlastního uplatnění ve společnosti. Pracovní aktivita s sebou nese i určité platové ohodnocení, které může různou měrou přispět ke zlepšení nejen finanční úrovně jejich života, ale stanou se také méně závislí na svém okolí. Dalším významným dopadem na celou komunitu je získání určitých pracovních návyků, naučení se být zodpovědným a spolehlivým jedincem, čímž dochází k pozitivnímu působení na ostatní členy komunity.

I když bylo zmíněno, že tento projekt je pouze fiktivní, v současné době probíhá realizace projektu s obdobným projektovým záměrem. Naděje o.s., pobočka Otrokovice (sociálně-terapeutická dílna) dne 1.4.2009 otevřela novou bezbariérovou kavárnu, ve které budou širokou veřejnost obsluhovat lidé s mentálním a kombinovaným postižením.

ZÁVĚR

Tato diplomová práce si v teoretické části klade za cíl podrobněji přiblížit problematiku spojenou s čerpáním finančních prostředků z Evropského sociálního fondu nestátními neziskovými organizacemi pracujícími v sociálních službách.

Praktická část je členěna do několika samostatných kapitol a začlenění každé kapitoly mělo své opodstatnění. Jak již bylo zmíněno, nestátní neziskové organizace se svou činností angažují v mnoha oblastech lidské činnosti a v současné době hospodářské krize jejich význam neustále posiluje. Oblast sociálních služeb je trvale „postižena“ nedostatkem financí a nestátní neziskové organizace, které se chtějí postupně rozvíjet, profesionalizovat a navazovat spolupráci s dalšími subjekty by měly využít příležitosti na získání financí z Evropské unie. Je nutno podotknout, že problémy související s tímto zdrojem peněz nejsou zanedbatelné. První kapitolou praktické části mé práce byl realizovaný průzkum, který měl zjistit nejčastější problémy NNO v oblasti projektování a ty následně prakticky objasnit ve formě doporučení pro praxi. Z výsledků průzkumu lze jednoznačně říci, že nejvíce problémů mají tyto organizace se zpracováním projektové dokumentace a monitorovací fází projektového cyklu. Způsobů, jak se vzniku potíží vyhnout, je spousta. Obecně lze říci, že nejdůležitějším krokem je včasná a kvalitní příprava na všechny možná rizika a stanovení si případných postupů řešení těchto potíží.

Praktické využití této práce spočívá v tom, že bude rozeslána mezi všechny v průzkumu zúčastněné nestátní neziskové organizace a může být využita jednak zaměstnanci těchto organizací, které plánují čerpat finance z Evropského sociálního fondu (především praktická část) a jednak studenty vysokých škol, kteří se o tuto problematiku zajímají či plánují začít pracovat v NNO na pozicích souvisejících s realizací projektů a získáváním financí (projektový manažer, fundraiser apod.). Dalším subjektem, který by z realizovaného průzkumu a zjištěných informací mohl mít užitek, jsou poradenské agentury zaměřené na získávání finančních prostředků z fondů EU. Z výsledků průzkumu vyplynulo, že důvody, kvůli kterým NNO spolupráci s těmito soukromými firmami nevyužijí nejsou až tak závažné a daly by se jednoduše vyřešit/odstranit. V případě, že by se tak stalo, by se jistě spolupráce těchto dvou subjektů mohla dostat na významnou úroveň a NNO by se mohly vyhnout spoustě potíží souvisejících např. se zpracováním projektové dokumentace.

Nezbývá než doufat, že NNO pracující v sociálních službách si dobře uvědomují nabízenou možnost čerpat tyto finance a ty následně využít ku prospěchu svému i svých klientů.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. Evropský sociální fond v ČR. [online]. [cit. 12.4.2009]. Dostupné na:
<http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-v-cr>
2. Evropský sociální fond. *Investice do lidí 2007/2013*. [online]. [cit. 10.4.2009].
Dostupné na: http://ec.europa.eu/employment_social/esf/docs/facts_figures_cs.pdf
3. HAVRDOVÁ, E. *Tvorba a realizace projektů prevence kriminality mládeže*. Praha: Centrum pro veřejnou politiku, 2007. ISBN 978-80-239-9950-1.
4. Informační centrum neziskových organizací. *Přehled základních typů nestátních neziskových organizací v ČR*. 3/2006. [online]. [cit. 25.4.2009]. Dostupné na:
http://www.neziskovky.cz/_dataPublic/attachments/8f3c1565ac59b57dfae4f9a797c6ac8e/prehled_typu_NNO.pdf
5. KAŽMIERSKI, T. *Projektové a strategické plánování pro neziskové organizace*. Praha: Regionální environmentální centrum ČR, 2003.
6. MAREK, D. a kol. *Příprava na strukturální politiku Evropské unie*. Ostrava: Repronis, 2004. ISBN 80-7329-065-2.
7. MAREK, D. a kol. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. Brno, 2007. ISBN 978-80-87029-13-8.
8. NOVOTNÝ, J. *Ekonomika a řízení neziskových organizací*. Praha, 2006. ISBN 80-245-0792-7.
9. OMONDI, R. *Průvodce fondy EU pro neziskové organizace*. Praha: Nadace rozvoje občanské společnosti, 2005. ISBN 80-902-3025-2.
10. Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost. 2/2007. [online]. [cit. 18.4.2009].
Dostupné na: http://www.esfcr.cz/files/clanky/3486/OPLZZ_pro_EK.pdf
11. Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost. [online]. [cit. 16.4.2009].
Dostupné na: <http://www.esfcr.cz/07-13/oplzz>
12. Operační program Praha – Adaptabilita. 30.10.2006. [online]. [cit. 21.4.2009].
Dostupné na: http://www.esfcr.cz/files/clanky/1630/OPAdaptabilita_rijen.pdf

13. Operační program Praha – Adaptabilita. [online]. [cit. 20.4.2009]. Dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/Programy-2007-2013/Operacni-programy-Praha/OP-Praha-Adaptabilita>
14. Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost. 20.11.2006. [online]. [cit. 15.4.2009].
Dostupné na: http://www.esfcr.cz/files/clanky/3462/070305_OP_VK_Brusel.pdf
15. Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost. [online]. [cit. 15.4.2009].
Dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getdoc/bcccc738-7fb0-4742-9b90-b75ce4b28b2e/OP-Vzdelavani-pro-konkurenceschopnost>
16. PAVLÁK, M. *Lidské zdroje a fondy EU. Evropský sociální fond jako nástroj spolufinancování projektů v oblasti rozvoje lidských zdrojů*. Praha: ASPI, 2005. ISBN 80-7357-139-0.
17. Průvodce fondy EU pro neziskové organizace. Praha: Nadace rozvoje občanské společnosti, 2003.
18. Příručka pro žadatele o finanční podporu grantovým projektům Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů. Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky, 2004.
19. Příručka pro žadatele 7. a 8. výzva – Společný regionální operační program. Ministerstvo pro místní rozvoj. 28.4.2006.
20. Regionální politika EU. [online]. [cit. 20.3.2009].
Dostupné na: <http://www.strukturalni-fondy.cz/regionalni-politika>
21. REKTOŘÍK, J. a kol. *Organizace neziskového sektoru*. Praha: Ekopress, 2001. ISBN 80-86110-41-6.
22. ŠKARABELOVÁ, S. *Vymezení pojmu nestátní nezisková organizace*. 1/2005. [online]. [cit. 25.4.2009]. Dostupné na: http://www.e-cvns.cz/soubory_diskuse/vymezeni_nno.pdf
23. SODOMKA, V. *Regionální politika České republiky v období po vstupu do EU*. Europium, 2003. [online]. [cit. 22.3.2009].
Dostupné na: http://www.europeum.org/disp_article.php?aid=70

24. Statistika počtu nestátních neziskových organizací v letech 1990-2008. 9/2008. [online]. [cit. 25.4.2009]. Dostupné na:
http://neziskovky.cz/_dataPublic/attachments/2e1de125e064eff39c1dbc2586b70e1e/stat_NNO_tabulka_1990_2008.pdf
25. SVOZILOVÁ, A. *Projektový management*. Praha: Grada Publishing, 2006. ISBN 80-247-1501-5.
26. Systém řízení projektu. 27.6.2008. [online]. [cit. 16.4.2009]. Dostupné na:
http://www.nevladky.cz/system/files/System_rizeni_projektu.pdf
27. VILAMOVÁ, Š. *Jak získat finanční zdroje Evropské unie*. Praha: Grada Publishing, 2004. ISBN 80-247-0828-0.
28. VILAMOVÁ, Š. *Čerpáme finanční zdroje Evropské unie: praktický průvodce*. Praha: Grada Publishing, 2005. ISBN 80-247-1194-X.
29. ZDRAŽIL, J. *Příklady dobré praxe z neziskového sektoru*. Zlín: Centrum pro komunitní práci, 2007. ISBN 978-80-86902-45-6.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Apod.	A podobně
Atd.	A tak dále
ČR	Česká republika
ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
HDP	Hrubý domácí produkt
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Např.	Například
NRP	Národní rozvojový plán
NSRR	Národní strategický referenční rámec
NNO	Nestátní nezisková organizace
NZDM	Nízkoprahové zařízení pro děti a mládež
OP	Operační program
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP PA	Operační program Praha - Adaptabilita
OP VK	Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství
SŠ	Střední škola
Tzv.	Tak zvaný
VOŠ	Vyšší odborná škola

SEZNAM OBRÁZKŮ A GRAFŮ

Obr. 1. Regiony soudržnosti (NUTS 2) a kraje (NUTS 3) České republiky.....	21
Graf 1. Hlavní důvody nevyužití možnosti čerpání finančních prostředků z fondů EU.....	53
Graf 2. Míra využití případné spolupráce NNO a poradenských agentur.	54
Graf 3. Nestátní neziskové organizace a v nich odpovědní pracovníci za psaní projektů.....	55

SEZNAM TABULEK

Tab. 1. Rozdělení prostředků fondů EU mezi cíle regionální politiky v období 2007–2013	15
Tab. 2. Nestátní neziskové organizace a jejich finanční zdroje.....	50
Tab. 3. Zkušenosti NNO se získáváním financí z ESF.....	51
Tab. 4. Fáze projektového cyklu a jejich náročnost pro NNO.	52
Tab. 5. Hlavní důvody nevyužití spolupráce NNO s poradenskými agenturami.	54

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I Dotazník

Příloha P II Projekt na podporu z Evropského sociálního fondu

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Vážený respondente,

do rukou se Vám dostává dotazník, který jsem sestavil pro praktickou část své diplomové práce, týkající se VYUŽITÍ FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ ZE SOCIÁLNÍHO FONDU EU NEZISKOVÝMI ORGANIZACEMI PRACUJÍCÍMI V SOCIÁLNÍCH SLUŽBÁCH – ZAMĚŘENO NA ZLÍNSKÝ KRAJ. Cílem tohoto dotazníku je zjistit, jaká je míra využití čerpání z těchto zdrojů NNO ZK, jaké jsou nejčastější problémy/potíže spojené s celým projektovým cyklem a zároveň využít Vaše zkušenosti a cenné připomínky při zpracování mé práce.

Děkuji za ochotu a cenný čas strávený vyplňováním dotazníku a věřím, že výsledky budou přínosné i pro Vás.

Bc. Stanislav Tomek

Pozn.: Vybrané odpovědi prosím zvýrazněte (kurzívou, barevně...)

Název Vaší organizace:

Funkce, kterou v ní vykonáváte a jak dlouho:

1. Z jakého zdroje pochází největší část rozpočtu Vaší organizace?

- státní dotace přerozdělované kraji/městy
- zdroje z různých nadací/sbírek
- dary získané fundraisingem (soukromé osoby, firmy, atd.)
- prostředky z fondů EU
- čerpání jiných grantů a dotací
- jiné (prosím uveďte odkud)

2. Má Vaše organizace zkušenosti se získáváním financí ze sociálního fondu EU?

- ano, tuto možnost jsme již v minulosti využili a dotaci jsme získali
- ano, tuto možnost jsme již v minulosti využili, ale dotaci jsme nezískali
- ano, projekt probíhá v současné době
- ne, ještě jsme tuto možnost nevyužili

Následující otázky (otázka č. 3, 4, 5) jsou určeny respondentům, kteří v otázce č. 2 odpověděli jednu z možností ANO,...

Pokud jste v otázce č. 2 odpověděli NE, postupte prosím na otázku č. 6

- 3. Uved'te prosím, s jakou fází projektového cyklu měla/má Vaše organizace největší problémy?** (ohodnoťte prosím takto: 1 – nejmenší problémy, 5 – největší problémy, X – nevím, nemohu posoudit)

Přípravná fáze:

Vznik projektového záměru	1	2	3	4	5	X
Příprava žádosti o dotaci	1	2	3	4	5	X
Podání žádosti o dotaci	1	2	3	4	5	X

Realizační fáze:

Zahájení realizace projektu	1	2	3	4	5	X
Vlastní realizace projektu	1	2	3	4	5	X
Ukončení projektu	1	2	3	4	5	X
Dodržení rozpočtu	1	2	3	4	5	X

Monitorovací fáze:

Monitorování ukazatelů projektu	1	2	3	4	5	X
Předkládání monitorovacích zpráv	1	2	3	4	5	X

- 4. Vyskytly se v průběhu realizace, monitorování, vyhodnocování projektu nějaké neočekávané komplikace?**

ANO NE NEVÍM

Pokud ano, prosím vypište:

- 5. Pokud jste v otázce č. 2 odpověděli „ANO, tuto možnost jsme již v minulosti využili, ale dotaci jsme nezískali“, kde byl/y hlavní důvod/y neúspěchu?**

- formální záležitosti (špatný počet kopií, neúplnost projektu, nedodržení termínů apod.)
- neoprávněnost žadatele (grantová výzva nebyla určena pro NNO)
- neoprávněnost projektu

- věcný obsah projektu (projekt neodpovídá cílům grantu, nízký dopad projektu na cílovou skupinu, neměřitelné výsledky projektu, projekt není s ověřenou praxí organizace apod.)
- špatně zpracovaný rozpočet projektu (jeho nereálnost, nedodržení procenta vlastních nákladů, atd.)
- vše bylo v pořádku, jen náš projekt nebyl podpořen
- projekt se nepodařilo udržet (viz. udržitelnost projektu)
- projekt selhal (např. projekt byl zaměřen na vzdělávání/výcvik lidí, ale nepodařilo se tyto lidi sehnat, apod.)
- nevíme
- jiné (prosím uveďte)

6. Z jakého důvodu Vaše organizace prozatím možnost čerpat finance ze sociálního fondu EU nevyužila?

- zatím nebyla potřeba (finance na provoz organizace z jiných zdrojů)
- přílišná složitost/náročnost těchto projektů (jejich zpracování, realizace, vyúčtování, monitorování)
- naše organizace neměla možnost ze sociálního fondu čerpat (jeho grantové výzvy pro nás nejsou zajímavé)
- nedostatečné informace o těchto projektech (jaké jsou vypsány grantové výzvy, možnosti čerpání pro naši organizaci, apod.)
- v naší organizaci není nikdo, kdo by takový projekt mohl napsat (ať už z důvodů časových, nedostatek zkušeností s psaním projektů, nedostatek zaměstnanců, atd.)
- jiné (prosím vypište)

Společná část otázek:

7. Uvažuje/plánuje Vaše organizace (ať už poprvé či znovu) v budoucnosti využít dotace ze sociálního fondu EU?

ANO NE NEVÍM

8. Víte o možnosti získání dotací z EU za pomoci soukromých firem specializovaných přímo na získávání financí z EU pro NNO?

ANO

NE

9. Využila by Vaše organizace v případě zájmu (pokud sama z jakéhokoliv důvodu není schopna/nemá možnosti o tyto dotace žádat, atd.) o získání financí ze sociálního fondu EU pomoc soukromé firmy specializované na získávání těchto financí?

ANO

NE

NEVÍM

Pokud nevyužila, z jakého důvodu?

10. Kdo je ve Vaší organizaci zodpovědný/má na starosti psaní projektů/žádostí o grant/finanční prostředky?

- ředitel/ka organizace
- zaměstnanec na pozici Projektový manažer/ka
- speciálně vyškolený/á pracovník/ce
- speciálně vyškolený/á pracovník/ce zastávající i jinou funkci
- pracovník/ce bez speciálního školení
- na projektech pracuje celý tým naší organizace (každý dělá něco)
- jiná osoba (která?)

Pokud máte k tomuto tématu jakékoli připomínky, rady, tipy, doporučení, osobní zkušenosti, informace apod., zde máte příležitost je zmínit – budu Vám velmi vděčný za případné poznámky, které ve své práci budu moci využít.

Text:

PŘÍLOHA P II: PROJEKT NA PODPORU Z ESF

Formulár žiadosti o grant

Grantová výzva číslo 30
na predkladanie projektov v rámci Témy 3.1
„Podpora sociální integrace a sociálních služeb“

Meno žiadateľa:
Občanské sdružení ProVas

Názov projektu:
Kavárna ProVas

Registračné číslo	
Dátum evidencie	<i>Dátum osobného doručenia, alebo odoslania poštou, alebo inou službou</i>
Hodnotiace kolo č.	
(len pre interne použitie)	

1. Údaje o žiadateľovi

1.1. Identifikácia žiadateľa			
Názov žiadateľa:	ProVas		
Právna forma:	Občanské združenie		
IČO:	AH13579657	DIČ:	9864763Q29834
Adresa (ulica, číslo):	Sobotní 1389		
PSČ:	691 36	Mesto:	Zlín - Vinohrady
Okres:	Zlín	Kraj:	Zlínský
Telefón:	+420607900879	Fax:	51987878790
e-mail:	provas@seznam.cz	web stránka:	www.os-provas.cz
Člen lokálneho PSI:	☐ áno ☐ nie		
Názov LPSI:			
Štatutárny zástupca:	Stanislav Tomek		
Adresa štatutárneho zástupcu:	Zahradnická 123, Zlín		

1.2. Bankové spojenie *	
Názov a adresa banky :	Komerční Banka, Česká 1568, Zlín
Názov účtu :	OSPROVAS
Číslo účtu / kód banky	9807654321/0100

* Pre potreby projektu je potrebné zriadiť samostatný účet, resp. podúčet. Ak ho žiadateľ nemá, je možné ho zriadiť po schválení projektu – v tom prípade, prosím, nevyplňajte.

1.3. Osoba zodpovedná za projekt			
Meno, priezvisko, titul:	Stanislav Tomek		
Postavenie v org. žiadateľa:	Projektový manažer		
Kontaktná adresa:	Sobotní 138, Zlín		
Telefón/fax:	+420737879857	e-mail:	S.Tomek@centrum.cz

1.4. Stručný opis žiadateľa

Popíšte hlavné aktivity, zameranie, súčasný personálny a ekonomický stav organizácie, skúsenosti s realizáciou podobných projektov...

Občanské sdružení ProVas podporuje děti a dospělé se speciálními potřebami – převážně s mentálním postižením a autismem – v procesu integrace a resocializace do společnosti. Pomáhá jim rozvíjet se směrem k maximální samostatnosti, zprostředkovává kontakt s lidmi bez postižení a osvětově působí na celou komunitu. Tato organizace byla založena 10.6.1998 a v současné době je 5 členů organizace v realizačním týmu, 20 působí jako asistenti klientů a 21 dobrovolníků (březen 2009). Po ekonomické stránce je na tom organizace dobře, v dnešní době je ale problém pro naši organizaci sehnat nezávislé sponzory.

Realizované programy:

Skautik – integrace a resocializace dětí s mentálním postižením v rámci zájmové činnosti – individuální začleňování dětí s MP do různých skautských a turistických oddílů a výtvarných kroužků s podporou asistentů + rozvoj samostatnosti a sociálních dovedností; realizace od r.1998 – dosud 32 dětí

Internetový projekt – virtuální server integrace

Cílem bylo vytvořit přehledný, jednotný informační kanál poskytující komplexní informace o problematice mentálního postižení a autismu a možnostech integrace v ČR; realizováno v r.2003; aj.

2. Informácie o projekte

2.1. NÁZOV PROJEKTU

Kavárna ProVas

2.2. GEOGRAFICKÉ UMIESTNENIE

Mesto/obec/mikroregión :	Zlín	Počet obyvateľov:	90 tis. obyvateľ
Okres (PSI):	Zlín	Región: Kraj/VUC:	Zlínský

2.3. NÁKLADY NA PROJEKT

Celkové náklady projektu v Sk:	Suma požadovaná od FSR v Sk:	Suma požadovaná od FSR v % (z celkových nákladov projektu).
1 400 000 Kč	1 000 000 Kč	71 %

2.3. DOBA REALIZÁCIE PROJEKTU

Začiatok realizácie projektu:	Ukončenie realizácie projektu:	Celková doba trvania v mesiacoch:
1.6.2009	31.5.2010	12 mesiaců

2.4. STRUČNÉ ZHRNUTIE PROJEKTU (MAX 10 RIADKOV)

Stručne popíšte váš projekt, uveďte jeho zameranie, kľúčové aktivity a hlavné očakávané zmeny a pod

Projekt Občanského sdružení ProVas si klade za cíl otevření kavárny v centru Zlína, jejíž zaměstnanci budou dospělí lidé se specifickými potřebami – převážně s mentálním postižením a autismem. Mnoho lidí s mentálním postižením je v naší zemi stále separováno od lidí bez postižení. Nemají možnost se účastnit a užívat si běžného života. Smyslem provozu kavárny je integrace klientů Občanského sdružení ProVas a snaha o jejich začlenění do běžného aktivního života. Výsledným efektem projektu by mělo být potlačení oboustranného strachu a nedůvěry mezi lidmi jakkoli odlišnými a lidmi pohybujícími se v běžném světě. Všichni lidé, s postižením či bez postižení, mají právo být plnohodnotnými členy společnosti = občany.

3. Podrobný opis projektu

3.1. OPIS PROBLÉMU, KTORÝ CHCETE PROJEKTEM RIEŠIŤ

Popíšte prosím stručne súčasnú, východiskovú situáciu, konkrétny stav v komunite a aký problém chcete projektom vyriešiť. Odôvodnite potrebu realizácie projektu.

Projektom chce OS ProVas umožniť ľuďom s mentálnym postihom pracovať a učiť sa s podporou dovednostem v bežnom prevozu a pripravovať sa na prechod do nechráneného sveta. Navíc vznikne nový priestor pre toľko potrebné prirodzené setkávanie ľudí s postihom a bez postihom.

V Českej republike sa komunitní služby pre ľudí s mentálnym postihom rozvíjajú teprve po roku 1989 a jej ponuka je stále nedostatočná. Čo sa pracovných programov týče, prevládajú programy s vysokou mierou chránenosti. Ľudia s mentálnym postihom, ktorí majú potenciál uplatniť sa na trhu práce, zústávajú často zbytočne v izolácii a nemôžu ďalej rozvíjať svoje schopnosti a dovednosti.

V posledných niekoľkých rokoch sa predovšetkým v Prahe rozbiehajú programy rozvíjajúcej samostatnosti a integrácie klientov ako napríklad podporované zamestnanie a dokazujú, že pri poskytnutí individuálnej podpory sú i ľudia s ťažkým postihom schopní pracovať na bežných pracoviskách.

Souhrnná statistika o počtech zdravotně postižených občanů není vedena. Proto při stanovení počtů občanů se zdravotním postižením je nezbytné vycházet z informací, které se týkají některých skupin občanů mezi nimiž jsou rovněž občané se zdravotním postižením. Jde například o statistiky vyplácených důchodů (invalidních a částečně invalidních), dávek sociální péče určených tělesně zdravotně postiženým občanům, popř. z údajů o přiznaných mimořádných výhodách pro tyto občany. Rovněž lze o jejich počtech usuzovat z celostátně stanovených orientačních počtů. „Vlastní analýza a koncepce sociální péče ve Zlíně“ uvádí orientační počty mentálně postižených ve Zlíně 2337 osob (285 na 10 tisíc obyvatel).

3.2. CIELE PROJEKTU

Definujte hlavný cieľ a čiastkové ciele projektu (čo chcete projektom dosiahnuť)

Hlavní ciele:

- aktivizace a socializace zaměstnanců kavárny
- začlenění zaměstnanců kavárny do běžného života
- rozšířit pracovní dovednosti a vyškolení zaměstnanců kavárny

Dílčí ciele:

- rozšířit komunikační dovednosti zaměstnanců kavárny
- poskytnout zaměstnancům kavárny školení o základních pravidlech společenského chování
- zajistit zaměstnancům kavárny lékařské prohlídky, vystavení potravinářského průkazu
- rozšířit pracovní dovednosti zaměstnanců kavárny v oboru barman/číšník
- rozšířit pracovní dovednosti zaměstnanců kavárny v oboru kuchař/číšník

- vyškolení zaměstnance kavárny k obsluze mikrovlnné trouby
- vyškolení zaměstnance kavárny k obsluze kávovaru
- vyškolení zaměstnance kavárny k obsluze myčky nádobí

- vyškolení zaměstnance kavárny k obsluze klimatizace
- vyškolení zaměstnance kavárny k obsluze bezpečnostního zařízení
- vyškolení zaměstnance kavárny k dodržování bezpečnostních zásad při práci v kavárně
- vyškolení zaměstnance kavárny k obsluze pokladny

- vyškolení zaměstnance kavárny k přípravě teplých nápojů
- vyškolení zaměstnance kavárny k přípravě nealkoholických míchaných nápojů
- rozšířit dovednosti v přípravě občerstvení - příprava obložených rohlíků
 - příprava obložených baget
 - příprava obložených chlebiček
 - příprava zeleninových salátů

- vyškolení zaměstnance kavárny k přípravě kavárny před otevřením
- vyškolení zaměstnance kavárny k úklidu kavárny před zavřením

- vytvoření podmínek pro přípravu teplých nápojů
- vytvoření podmínek pro přípravu nealkoholických míchaných nápojů
- vytvoření podmínek pro přípravu obložených rohlíků, baget, chlebiček, zeleninových salátů

3.3. OBLASŤ PODPORY PODĽA PROGRAMU

Uveďte oblasť / oblasti podpory podľa Príručky pre žiadateľov, v ktorej sa uchádzate o podporu projektu

Rozvoj miestnych sociálnych služieb s podmíankou vytvárenia nových pracovných miest.

3.4. CÍLOVÉ SKUPINY, KTORÉ BUDÚ MAŤ Z PROJEKTU PROSPECH

Uveďte **konkrétnu** cieľovú skupinu v súlade s grantovými podmienkami, a počet osôb, pre ktoré bude projekt realizovaný, charakterizujte cieľovú skupinu a stručne odôvodnite, prečo chcete projekt realizovať právo pre uvedenú skupinu. V prípade, že sa projekt dotýka aj iných cieľových skupín, uveďte akých a odôvodnite prečo.

V České republice se komunitní služby pro lidi s mentálním postižením rozvíjí teprve po roce 1989 a jejich nabídka je stále nedostatečná. Co se pracovních programů týče, převládají programy s vysokou mírou chráněnosti. Lidé s mentálním postižením, kteří mají potenciál uplatnit se na trhu práce, zůstávají často zbytečně v izolaci a nemohou dále rozvíjet své schopnosti a dovednosti a realizovat svůj potenciál.

Občanským sdružením ProVas bude citlivě vybrána skupina 12-ti osob, v níž jsou poměrně zastoupeni muži i ženy z řad mentálně postižených osob. Do projektu plánujeme přímo zapojit celkem 15 zaměstnanců spadajících do cílových skupin:

- mentálně postižení lidé, případně s autismem
- lidé v důchodovém věku
- nezaměstnaní mladí lidé z řad našich dobrovolníků

Z cílové skupiny lidí v důchodovém věku bude vybrána jedna osoba, která bude jednou za dva dny, po dobu jedné hodiny, před zahájením prací v kuchyni pověřena úklidem sociálního zařízení kavárny ProVas.

Z cílové skupiny nezaměstnaných mladých lidí z řad našich dobrovolníků budou vybrány dvě osoby, které se budou střídát při dohledu nad zaměstnanci během různých směn provozu kavárny. Náplní jejich práce bude dozor nad bezpečností vykonávaných prací, nad kvalitou vykonávané práce a případná pomoc zaměstnancům kavárny při nečekaných komplikacích souvisejících s chodem kavárny.

Klíč k výběru cílových skupin se vytvořil díky definování potřeb a možností cílových skupin v souladu s rozvojem programů rozvíjejících samostatnost a integraci klientů jako např. podporované zaměstnání, jenž dokazují, že při poskytnutí individuální podpory jsou i lidé s postižením schopni pracovat na běžných pracovištích. Kavárna ProVas by se měla stát mezistupněm mezi izolovaným prostředím chráněných dílen a právě těmito programy.

3.5. Zapojenie komunity a partnerov do prípravy a realizácie projektu**Uvedte zoznam členov projektového tímu**

Funkcia v projekte	Meno	Organizácia	Špecializácia a odbornosť
Predkladateľ, hlavný koordinátor projektu	Bc. Stanislav Tomek	OS ProVas	Personální management soc. práce, tvorba a řízení projektu, managování lidských zdrojů
Asistent hl. koordinátora projektu, finanční manažer	Stanislav Tomek	OS ProVas	Realizace a kontrola projektu, finanční managování

Uvedte zoznam partnerov priamo zapojených do projektu a ich úlohu a postavenie

Organizácia	Adresa	Úloha a postavenie partnera v projekte
Statutární město Zlín	Štefánikova 743, Zlín	Hlavní sponzor OS ProVas
EmurfilmTV, s.r.o.	Jižní Svahy 1234, Zlín	Medializace a propagace kavárny v lokálním TV vysílání
Z-Tiskárny, a.s.	Růmy 868, Zlín	Tisk a distribuce reklamních materiálů

Uvedte zoznam spolupracujúcich organizácií a ich úlohu a postavenie

Organizácia	Adresa	Úloha a postavenie partnera v projekte
ZUŠ Alfonse Muchy	Třída Osvobození 56, Vizovice	Výstava výtvarných prací dětí ZUŠ v prostorách kavárny

* Pozn. Opis priebehu mikroprojektového cyklu v komunite tvorí samostatnú prílohu žiadosti.

3.6. Zapojenie cieľovej skupiny do prípravy a realizácie projektu*

Ako sa zástupcovia cieľovej skupiny zapojili do prípravy projektu a ako sa budú spolupodieľať pri realizácii projektu.

Nápad zriadiť kavárnu, kde by byly zamestnány osoby s mentálnym postihnutím, nachádzajúc sa v centre Zlína, vzešiel od klientů OS ProVas. Vedúci tím organizace se spolu s klienty zamýšlel nad prípadnou realizáciou tohoto nápadu a spoločne došli k záveru, že s pomocou grantu z Evropského sociálneho fondu by se realizace a následný úspěšný provoz kavárny mohli vydařit.

Původní návrh byl ze strany klientů rozšířen ještě o další myšlenky, mezi které patřila například příprava nejen nápojů, ale i jednoduchého, rychlého občerstvení. Další forma zapojení klientů do realizace projektu bude spočívat v úpravě a následné výzdobě interiéru kavárny. K tomuto účelu budou mít možnost použít vlastní výtvary, při jejichž tvorbě bude podporována a rozvíjena jejich fantazie. Výsledkem této jejich činnosti bude klientům přirozené a příjemné prostředí kavárny, na jehož vybudování měli i oni sami značný podíl, což může pozitivně ovlivnit jejich budoucí pracovní aktivity v již zmíněné kavárně.

Výše uvedený popis zapojení cílové skupiny do přípravy a realizace projektu se jistě odrazí na psychologickém a duševním stavu klientů. Příprava a následná realizace projektu přispěje k uspokojení základních lidských potřeb – potřeba seberealizace, pocit uplatnění se ve společnosti a také aktivní využití volného času, které s sebou nese určitý, zajisté vítaný přivýdělek. Již zmíněné zapojení cílové skupiny do přípravy a realizace projektu jistě není poslední aktivitou z jejich strany. Realizační tým počítá s jejich spoluprací a dalšími nápady i nadále.

3.7. Súlad so základnými strategickými dokumentmi obce, lokality, regiónu (Nár. akčný plán zamestnanosti, Národný rozvojový plán apod.)

Uveďte ako je Váš projekt v súlade so strategickými dokumentmi obce, lokality, regiónu, uveďte konkrétne priority a opatrenia

Kavárna ProVas se bude nacházet na jedné z nejlépe vybavených ulic v centru Zlína v nově rekonstruované budově z čehož vyplývá soulad se všemi strategickými dokumenty města Zlína. K přípravě provozu kavárny ProVas bylo zapotřebí obstarat si živnostenský list (Živnostenský úřad, Zlín) a povolení k provozu kavárny ProVas od Magistrátu města Zlína. Vše proběhlo bez problémů.

Tento projekt je také v souladu s Národním akčním plánem zaměstnanosti a to v plné míře.

4. SWOT Analýza¹

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none">- snížení nezaměstnanosti- jednoduchoť myšlenky- aktivizace vícero cílových skupin- složení projektového týmu- integrace „odlišných“- vznik nového prostoru pro setkání lidí s postižením a bez postižení	<ul style="list-style-type: none">- realizace několika činností naráz- náročnosť realizace projektu- možné selhání zaměstnanců kavárny- finanční náročnosť- první projekt tohoto typu (nepředvídatelné reakce okolí)
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none">- nové pracovní zručnosti- nové pracovní návyky- zlepšení sebeobrazu klientů cílové skupiny- zapojení zaměstnanců kavárny do aktivního života- možnost dalšího pracovního uplatnění klientů	<ul style="list-style-type: none">- docházka- nezájem veřejnosti- selhání dodavatelů či partnerů- konkurence- kritika z řad veřejnosti

¹ Analýza silných a slabých stránek, příležitostí a ohrožení: cílové skupiny (region / sektor) alebo podniku (ak je sám cieľovou skupinou)

5. Aktivity projektu²

5.1. AKTIVITY NA DOSIAHNUTIE CIEĽOV PROJEKTU

Detailný výpočet aktivít - rozpíšte podrobne plánované aktivity projektu a rozčleňte ich na základe časového harmonogramu, uveďte zámer aktivít, účastníkov, postupnosť (kroky) realizácie, dobu a miesto realizácie, spôsob realizácie (formy, metódy) zodpovedné osoby, odborné zastrešenie... - max. 4 strany)

MĚSÍC	TÝDEN	AKTIVITA	CÍL	ZODPOVĚDNÝ
Červen	1.	Setkání řešitelů	Seznámení s projektem a časovým harmonogramem	Hl. koordinátor projektu
		Zahájení rekonstrukce objektu	Příprava objektu k provozu – stavební úpravy	Hl. koordinátor projektu
	2.	Setkání řešitelů	Výběr a objednání vybavení objektu	Hl. koordinátor projektu
	3.	Ukončení rekonstrukce objektu	Ukončení stavebních úprav	Hl. koordinátor projektu
	4.	Vymalování a úklid objektu	Dokončení příprav objektu k provozu	Hl. koordinátor projektu
Červenec	1.	Nákup nábytku	Převzetí objednaného nábytku	Asistentka hl. koordinátora projektu
	2.	Nákup vybavení objektu	Nákup kuchyňských spotřebičů, kuchyňského nádobí, úklidových prostředků	Asistentka hl. koordinátora projektu
	3.	Setkání řešitelů	Oslovení a výběr 15 uchazečů z cílových skupin a podepsání pracovní smlouvy	Hl. koordinátor projektu
		Střetnutí zaměstnanců s projektovým týmem	Detailní seznámení s projektem, rozdělení na pracovní skupiny – 12 zaměstnanců s mentálním postižením, 2 asistenti/dohled, 1 uklízečka sociálního zařízení	Hl. koordinátor projektu
			Obezpečení zaměstnanců s bezpečnostními opatřeními (BOZP)	Asistentka hl. koordinátora projektu
	4.	Lékařská prohlídka zaměstnanců	Vystavení potravinářských průkazů zaměstnancům	Asistentka hl. koordinátora projektu
		Školení zaměstnanců	Získání dovedností k obsluze spotřebičů a pokladny	Expert, asistentka hl. koordinátora projektu
Srpen	1.	Školení zaměstnanců	Získání dovedností k přípravě nápojů a občerstvení	Expert, asistentka hl. koordinátora projektu
			Poskytnutí základů společenského chování zaměstnancům kavárny	Expert, asistentka hl. koordinátora projektu
	2.	Setkání se zástupci Z-Tiskárny a.s.	Návrh, objednání a tisk reklamních materiálů, nápojových lístků	Z-Tiskárny a.s.

² Uveďte ciele projektu, ktorými budete podporovať silné stránky, odstraňovať slabé, využívať príležitosti a eliminovať ohrozenia.

MĚSÍC	TÝDEN	AKTIVITA	CÍL	ZODPOVĚDNÝ
Srpen	3.	Školení zaměstnanců	Získání dovedností k obsluze klimatizace a bezpečnostního zařízení	Hl. koordinátor projektu
			Získání dovedností k otevření a zavření kavárny, úklid po skončení směny	Hl. koordinátor projektu
		Roznos reklamních materiálů	Rozšíření informací mezi občany města Zlína o nově otevřené kavárně	Dobrovolníci OS ProVas
	4.	Nákup potravin	Zajištění surovin k přípravě nápojů a občerstvení	Asistentka hl. Koordinátora projektu
Září	1.	Otevření kavárny	Slavnostní zahájení provozu kavárny	Hl. koordinátor projektu
	2.	Medializace kavárny	Medializace a propagace kavárny v lokálním TV vysílání	EmurfilmTV s.r.o., hl. koordinátor projektu
		Provoz kavárny	Úspěšný chod kavárny	OS ProVas
Ríjen	4.	Setkání projektového týmu se zaměstnanci kavárny	Řešení případných problémů, diskuze nad dosavadním fungováním kavárny, možnosti zlepšení	Projektový tým, zástupci OS ProVas, zaměstnanci kavárny
Prosinec	1.	Vyhášení výtvarné soutěže	Zapojení dětí ZUŠ Alfonze Muchy do procesu integrace prostřednictvím výtvarné soutěže na téma: Musíme si pomáhat	ZUŠ Alfonze Muchy, Vizovice
Leden	2.	Výstava prací v kavárně	Seznámení veřejnosti s pohledem dětí na problematiku mentálně postižených lidí	ZUŠ Alfonze Muchy Vizovice, OS ProVas
	4.	Setkání projektového týmu se zaměstnanci kavárny	Řešení případných problémů, diskuze nad dosavadním fungováním kavárny, možnosti zlepšení	Projektový tým, zástupci OS ProVas, zaměstnanci kavárny
Květen	3.	Setkání projektového týmu se zaměstnanci kavárny	Zhodnocení dosavadních výsledků chodu kavárny	Projektový tým, zástupci OS ProVas, zaměstnanci kavárny
	4.	Setkání projektového týmu se zaměstnanci kavárny	Ukončení projektu a předání chodu kavárny OS ProVas	Projektový tým, zástupci OS ProVas, zaměstnanci kavárny

5.2. HARMONOGRAM PREDPOKLADANEJ REALIZÁCIE PROJEKTU																								
NÁZOV AKTIVITY	Predpokladaný termín realizácie ³																							
	2009												2010											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Setkání řešitelů						X	X																	
Zahájení rekonstrukce objektu						X																		
Ukončení rekonstrukce objektu						X																		
Vymalování a úklid objektu						X																		
Nákup nábytku							X																	
Nákup vybavení objektu							X																	
Střetnutí zaměstnanců s projektovým týmem						X			X			X			X									
Lékařská prohlídka zaměstnanců							X																	
Školení zaměstnanců							X	X																
Setkání se zástupci Z-Tiskárny a.s.								X																
Roznos reklamních materiálů								X																
Nákup potravin								X																
Otevření kavárny									X															
Medializace kavárny									X															
Vyhlášení výtvarné soutěže													X											
Výstava prací v kavárně													X											

³ Označte křížikem příslušný/é mesiac/e odhadovanej realizácie aktivity.

6. Dopady a udržitelnost' projektu a jeho výstupov

6.1. Dopady projektu na cieľovú skupinu

Kvantitatívne

Ako projekt zlepšil zamestnateľnosť a začlenenie cieľovej skupiny do komunity – prosím, špecifikujte ukazovatele úspechu projektu a odhadnite dosiahnutie cieľov po ukončení projektu v čase 6 a viac mesiacov

Ukazovateľ / stav po 6-tich a viac mesiacoch od ukončenia projektu

Pořadové číslo	Ukazatel	Výstup	Výsledek	Vliv
1.	Školení BOZP	15/100%	15 os. vyškolených v BOZP	0%
2.	Školení k obsluze spotřebičů a pokladny	14/100%	14 os. vyškolených k obsluze spotřebičů a pokladny	0%
3.	Školení k přípravě nápojů a občerstvení	14/100%	14 os. vyškolených k přípravě nápojů a občerstvení	0%
4.	Školení k otevření a zavření kavárny, úklid po skončení směny	14/100%	14 os. vyškolených k otevření a zavření kavárny a k úklidu po skončení směny	0%
5.	Školení k obsluze klimatizace a bezpečnostního zařízení	15/100%	15 os. vyškolených k obsluze klimatizace a bezpečnostního zařízení	0%
6.	Získání a rozšíření dovedností v oblasti provozu kavárny	14/100%	14 os., které získají a rozšíří své dovednosti v oblasti provozu kavárny	14 osob schopných využít své dovednosti v oblasti provozu kavárny

Kvalitativne

Ako projekt zlepšil zamestnateľnosť začlenenie cieľovej skupiny do komunity, popíšte kvalitatívne účinky na cieľové skupiny, ako konkrétne vidíte možnosť zamestnania sa cieľových skupín na regionálnom, národnom, prípadne medzinárodnom trhu práce

Ukazovateľ / zmena po 6-tich a viac mesiacoch od ukončenia projektu

Pořadové číslo	Ukazatel	Po 6-ti měsících
1.	Informovanost klientů projektu o provozu kavárny	Informovanost je na vyšší úrovni
2.	Samozaměstnávání se prostřednictvím přípravy nápojů a občerstvení	10 zaměstnanců by bylo po skončení projektu schopno se uplatnit jinde
3.	Integrace lidí s mentálním postižením do aktivního života	Integrace je na vyšší úrovni
4.	Informovanost občanů města o integraci lidí s mentálním postižením	Informovanost je na vyšší úrovni
5.	Veřejnost chápe potřebu lidí s mentálním postižením zapojit se do běžného života	Stav trvá a je stále intenzivnější

6.2. Dopad projektu na žadatele/a

Stručně opište, ako projekt zlepši manažerske a odborné vedomosti žiadateľa alebo partnerov, prípadne ich materiálne a organizačné zabezpečenie

Obecným cieľom realizácie projektu OS ProVas je zmeniť náhľad širokej verejnosti na život ľudí s mentálnym postihnutím, čímž není myšlená jen jejich integrace do aktivního způsobu života, ale především formování jejich vztahů s lidmi bez postižení. Prostřednictvím chodu kavárny ProVas má být našeho cíle dosahováno.

Realizace projektu nebude přínosem jen pro cílové skupiny a pro veřejnost, ale také pro realizační tým ve smyslu zlepšení komunikace s lidmi s mentálním postižením, obchodními partnery, médii a sponzory. Komunikace z výše uvedenými bude jistě pro realizační tým často obtížná a náročná, což povede k rozšíření manažerských a odborných dovedností v problematice týkající se realizace projektu. Realizační tým projektu získá také širší rozhled o způsobu provozu kavárny a co se týče realizace celého projektu rozšíří své dovednosti v manažování nejen lidských zdrojů, ale i financí. Ohledně finanční stránky je také třeba zmínit zdokonalení schopnosti projektového týmu vycházet z předem stanovených finančních zdrojů, aniž by byl narušen rozpočet projektu. Podstatnou roli v organizačních schopnostech realizačního týmu hraje předvídatost a eliminace výskytu nejen možných finančních komplikací, ale také jiných událostí, které by mohly narušit uspokojivý průběh realizace projektu.

V souvislosti s realizací projektu došlo také k navázání nových kontaktů a známostí, ať už počítáme soukromé firmy, které k realizaci našeho projektu značnou měrou přispěly sponzorskými dary, nebo státní subjekty, které nás podpořily jinými, nejen finančními způsoby. Spolupráce s uvedenými institucemi rozšířila naše komunikační a vyjednávací schopnosti natolik, že při případné realizaci dalších projektů se nebudeme bát znovu oslovit je, ani jiné možné organizace k následné spolupráci.

6.3. Dopad projektu na komunitu

Stručně opište, ako projekt ovplyvní situáciu v komunite

V zahraničí (západní Evropě a v severní Americe) je od 70. let jednoznačný trend deinstitucionalizace (odklon od ústavní péče) a s tím souběžný rozvoj komunitní péče a podpora lidí s mentálním postižením v resocializaci a integraci do společnosti. Existuje tam spektrum pracovních programů, které člověku s mentálním postižením umožňují vstoupit do programu odpovídajícímu jeho schopnostem (např. do chráněné dílny) a s podporou rozvíjet své pracovní a sociální dovednosti a postupovat do méně chráněných programů až po běžné zaměstnání. Když se společnosti podaří lidi s mentálním postižením za jejich vlastní snahy integrovat do běžného života a zapojit do pracovního procesu, výsledkem bude aktivní využití jejich volného času a následný tolik potřebný pocit vlastního uplatnění ve společnosti. Pracovní aktivita s sebou nese i určité platové ohodnocení, které může různou měrou přispět ke zlepšení nejen finanční úrovně jejich života, ale stanou se také méně závislí na svém okolí.

Dalším významným dopadem na celou komunitu je získání určitých pracovních návyků, naučení se být zodpovědným a spolehlivým jedincem, čímž dochází k pozitivnímu působení na ostatní členy komunity. Mezi další jistě neopomenutelné skutečnosti, které ovlivní situaci v komunitě, můžeme zajisté zařadit důsledky lokální medializace, která má tendenci nabýt až celorepublikového charakteru. Není vyloučeno, že výsledkem zmíněné medializace nebude snaha jiných organizací, či institucí o realizaci projektu, který by chtěl řešit obdobné problémy, měl by cíle ubírající se stejným směrem a byl by zaměřený na podobné cílové skupiny, jako je projekt náš. Také naše zapojení cílové skupiny do přípravy a realizace projektu může být dobrým příkladem jak demonstrovat jiným projektovým týmům, že není důvod vyhýbat se aktivizaci cílové skupiny při realizaci obdobného projektu.

6.4. Udržateľnosť projektu

Stručne popíšte aktivity, ktoré budú pokračovať po skončení financovania projektu z grantu FSR, prípadne aké ďalšie aktivity budú nadväzovať na projekt, ako budú využité výstupy z projektu v ďalších aktivitách. Uveďte, ako bude finančne zabezpečená udržateľnosť aktivít projektu po skončení podpory z FSR a ako sa na udržateľnosti bude podieľať komunita / cieľová skupina.

Po skončení financovania projektu z grantu Evropského sociálneho fondu není v plánu v provozu kavárny nepokračovat, ba naopak. Po úspěšném zahájení provozu kavárny zde bude zaměstnáno 15 lidí, kteří se na chodu kavárny budou podílet i po skončení financování z grantu ESF, z čehož vyplývá, že kavárna bude po finanční stránce nezávislá na jiných zdrojích a její výdělky budou dostačující pro její další fungování. V případě potíží je zde možnost čerpat finanční prostředky ze státního rozpočtu přerozdělovaného městy.

1. OČAKÁVANÉ HODNOTY MERATEĽNÝCH UKAZOVATEĽOV						
MERATEĽNÝ UKAZOVATEĽ				OČAKÁVANÉ HODNOTY ⁴		
Typ	Názov ⁵	Merná jednotka	Periodicita monitorovania ⁶	2008	2009	2010
Výstup	NOVÁ PRACOVNÍ MÍSTA		☐ ¼ ročne ☐ ½ ročne ☒ ročne		15	
			☐ ¼ ročne ☐ ½ ročne ☐ ročne			
			☐ ¼ ročne ☐ ½ ročne ☐ ročne			
Výsledok	UDRŽENÁ PRACOVNÍ MÍSTA		☐ ¼ ročne ☐ ½ ročne ☒ ročne		15	
			☐ ¼ ročne ☐ ½ ročne ☐ ročne			
			☐ ¼ ročne ☐ ½ ročne ☐ ročne			
Dopad	VĚTŠÍ MÍRA SAMOSTATNOSTI A NEZÁVISLOSTI ZAMĚSTNANCŮ		☐ ¼ ročne ☐ ½ ročne ☒ ročne		15	
			☐ ¼ ročne ☐ ½ ročne ☐ ročne			
			☐ ¼ ročne ☐ ½ ročne ☐ ročne			

6.5. Ukazovatele úspěšnosti realizácie projektu

⁴ Udávajú sa od začiatku realizácie projektu.

⁵ Názvy merateľných ukazovateľov a ich merné jednotky sú podľa príslušného opatrenia uvedené v manuáli, kap. 2

⁶ Periodicita monitorovania udáva, ako často o plnení daného ukazovateľa bude prijemca pomoci informovať príslušný sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom / sprostredkovateľský orgán. Periodicita monitorovania bude bližšie upravená v zmluve o poskytnutí nenávratného finančného príspevku. Periodicita monitorovania jednotlivých ukazovateľov je uvedená v príslušnom programovom doplnku.

2. OČAKÁVANÝ DOPAD PROJEKTU PO JEHO UKONČENÍ:			
	Merná jednotka	hodnota	Poznámka
Trvalo udržateľný rozvoj			
Počet vytvorených pracovných miest v dôsledku realizácie projektu	Počet	15	☐ nesleduje sa
Počet pracovných miest, ktoré by bez realizácie projektu by boli zrušené	Počet	0	☐ nesleduje sa
Počet zamestnancov, ktorí sa zúčastňujú na ďalšom vzdelávaní v dôsledku realizácie projektu	Počet	14	☐ nesleduje sa
Počet vytvorených, alebo udržaných pracovných miest v high-tech sektore ⁵	Počet	0	☐ nesleduje sa
Zmena produktivity práce z pridanej hodnoty ⁶	%		☒ nesleduje sa
Zmena spotreby energie v dôsledku realizácie projektu	%		☒ nesleduje sa
Zmena podielu obnoviteľných zdrojov energie na celkovej energetickej dodávke v dôsledku realizácie projektu v %	%		☒ nesleduje sa
Zmena nákladov na zneškodňovanie odpadu v dôsledku realizácie projektu v %	%		☒ nesleduje sa
Zmena množstva produkcie emisií v dôsledku realizácie projektu	%		☒ nesleduje sa
Rovnosť príležitostí			
Počet vytvorených pracovných miest pre znevýhodnené skupiny ¹⁰	Počet	15	☐ nesleduje sa
Pomer priemerných zárobkov mužov a žien podporovaného subjektu v %	Počet	50:50	☐ nesleduje sa
Počet udržaných, alebo vytvorených pracovných miest, ktoré sú obsadené ženami	Počet	9	☐ nesleduje sa
Počet znevýhodnených osôb využívajúcich služby programov	Počet	15	☐ nesleduje sa
Pomer mužov a žien ako účastníkov programov	Pomer	6:9	☐ nesleduje sa
Informačná spoločnosť			
Zmena podielu nákladov za prenos dát na celkových telekomunikačných nákladoch	%		☒ nesleduje sa
Počet užívateľov používajúcich PC a internet v dôsledku realizácie projektu	Počet		☒ nesleduje sa

3. NOVOVYTVORENÉ / UDRŽANÉ PRACOVNÉ MIESTA	na plný úväzok		na čiastočný úväzok	
	muži	ženy	muži	ženy
- počet stálych pracovných miest pred poskytnutím pomoci	0	0	0	0
- počet priamo vytvorených stálych pracovných miest	0	0	6	9
- počet nepriamo vytvorených stálych pracovných miest	0	0	0	0
- počet dočasných pracovných miest	0	0	0	0
- počet zachovaných pracovných miest	0	0	6	9
- počet priamo zachovaných pracovných miest	0	0	6	9
- počet nepriamo zachovaných pracovných miest	0	0	0	0
Komentár k vytvoreným pracovným miestam. Uveďte pracovné miesta, označte miesta vytvorené pre cieľovú skupinu, uveďte zdroje financovania.				
8 osôb/s mentálnym postihom - vyškolených k príprave nápojů				
1 osoba "absolvent školy" - dohľad/asistent-pomocník (v baru)				
1 osoba "absolvent školy" - dohľad/asistent-pomocník (v kuchyni)				
4 osoby/s mentálnym postihom - vyškolené k príprave občerstvení				
1 osoba "dlhodobě nezamestnaný občan" - úklid sociálního zařízení				
Zdroje financování: grant z FSR, Magistrát města Zlína, zisk z provozu kavárny				

⁷ Čistá zamestnanosť = počet novovytvorených pracovných miest – počet zrušených pracovných miest

⁸ Výroba kancelárskych strojov, počítačov, rozhlasových a televíznych prijímačov, komunikačného zariadenia, lekársakých presných a optických prístrojov, hodínok, hodín, chemikálií, strojov a zariadení inde nezaraďovaných, elektrických strojov a zariadení inde nezaraďovaných, dopravných zariadení, poštové a telekomunikačné služby, počítačové a súvisiace aktivity, výskum a vývoj

⁹ Udáva, ako sa zmení produktivita práce z pridanej hodnoty v dôsledku realizácie projektu. Tento ukazovateľ sa nesleduje pri žiadateľoch, ktorí vedú jednoduché účtovníctvo. Produktivita práce z pridanej hodnoty = Pridaná hodnota / počet zamestnancov. Pridaná hodnota je uvedená v riadku č.11 vo výkaze ziskov a strát. Počet zamestnancov sa udáva ku koncu účtovného obdobia.

¹⁰ občan mladší ako 25 rokov veku, ktorý skončil sústavnú prípravu na povolanie v dennej forme štúdia pred menej ako dvomi rokmi a nezískal svoje prvé pravidelne platené zamestnanie (ďalej len „absolvent školy“), občan starší ako 50 rokov veku, občan vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie najmenej 12 mesiacov z posledných 16 mesiacov od zaradenia do evidencie uchádzačov o zamestnanie (ďalej len „dlhodobě nezamestnaný občan“), občan, ktorý nevykonával zárobkovú činnosť ani sa neprípravoval na povolanie v rámci sústavnej prípravy na povolanie alebo v systéme ďalšieho vzdelávania z dôvodu, že nemohol zosúladiť pracovné povinnosti s plnením rodičovských povinností, osamelý občan starajúci sa o dieťa do desať rokov veku, občan, ktorý stratil schopnosť vykonávať svoje doterajšie zamestnanie a nie je občan so zdravotným postihnutím, občan, ktorý sa sťahuje alebo sa sťahoval v rámci územia členských štátov Európskej únie alebo občan, ktorý má pobyt na území členského štátu Európskej únie za účelom výkonu zamestnania a občan so zdravotným postihnutím.

7. Náklady projektu a zdroje financovania

1.	Náklady	2006	2007	Spolu	
		A	B	A+B	G ¹³
1	Oprávnené náklady spolu ¹⁴	1 200 000	200 000	1 400 000	100 %
2	Neoprávnené náklady spolu	0	0	0	0 %
3	Náklady spolu (1+2)	1 200 000	200 000	1 400 000	100 %

2. CELKOVÁ POŽADOVANÁ VÝŠKA PRÍSPEVKU				
	Celkove v Sk		Celkove v %	
	A ¹¹		B ¹²	
1	Celková požadovaná výška finančného príspevku		1 000 000	71%
2	Celková výška spolufinancovania z vlastných zdrojov		400 000	29%
3	Celkom na projekt		1 400 000	100%

3. Prehľad rozpočtu projektu *				
	Celková suma	Vklad žiadateľa	Iní donori	Požadované od ESF
1. Náklady projektu	914 950	40 000	300 000	574 950
2. Výdavky cieľovej skupiny	449 300	0	60 000	389 300
3. Režijné náklady	15 000	0	0	15 000
4. Výdavky na nepredvídané náklady	20 750	0	0	20 750
CELKOVÉ NÁKLADY	1 400 000	40 000	380 000	1 000 000

* Podrobný rozpočet projektu a komentár k rozpočtu tvorí samostatnú prílohu žiadosti.

8. Ak Vám bola poskytnutá akákoľvek pomoc zo zdrojov EÚ, alebo iných národných zdrojov uveďte:

Rok	Názov pomoci	Suma v tis. Sk

9. Prílohy projektu:

Poradové číslo	Názov prílohy	Dátum vypracovania

¹² Pole B1 vypočítať ako A1/A3, pole B2 vypočítať ako A2/A3 (v rámci tabuľky č.2

¹³ Pole G1 vypočítať ako F1/F3, pole G2 vypočítať ako F2/F3 (v rámci tabuľky č.1)

¹⁴ Polia A1, B1, C1, D1, E1, F1 v tabuľke č.1 sa musia rovnať poliam Oprávneným nákladom spolu po jednotlivých rokoch a spolu v tabuľke č. 3

10. Doplnkové informácie

- Ako zabezpečíte publicitu pomoci z ESF?
- Na základe čoho predpokladáte, že budete schopní efektívne využiť prostriedky?
- Má Vaša organizácia skúsenosti pri realizácii projektov v oblasti, na ktorú je zameraný?

- Ako budete pokračovať v projekte po ukončení programového obdobia podpory z prostriedkov EÚ (udržateľnosť projektu)? Uvedte:
 - ciele
 - aktivity
 - harmonogram
 - zdroje financovania aktivít
- Predpokladá tento projekt nejaké dodatočné opatrenia v oblasti ochrany životného prostredia?

ÁNO NIE

- ak áno, špecifikujte aké

- Žiadali ste už v minulosti o pomoc z prostriedkov EÚ?

ÁNO NIE

- ak áno, uveďte podrobnosti:

- finančný nástroj
- referenčné číslo
- dátum schválenia
- požadovaná výška pomoci
- udelená výška pomoci
- potvrdenie, že pomoc je v rámci stropu pomoci

- Bola predložená žiadosť o financovanie tohto projektu z nejakého iného zdroja EÚ?

ÁNO NIE

Ak áno, uveďte podrobnosti:

- finančný nástroj
- referenčné číslo
- dátum schválenia
- požadovaná výška pomoci
- udelená výška pomoci
- potvrdenie, že pomoc je v rámci stropu pomoci

- Bola predložená žiadosť o financovanie počiatočnej etapy tohto projektu z nejakého iného zdroja EÚ?

ÁNO NIE

Ak áno, uveďte podrobnosti:

- finančný nástroj
- referenčné číslo
- dátum schválenia
- požadovaná výška pomoci
- udelená výška pomoci
- potvrdenie, že pomoc je v rámci stropu pomoci

7. Prehlásenie žiadateľa

Ja, dolu podpísaný, ako osoba právoplatne zastupujúca žiadateľa, týmto čestne prehlasujem, že:

- (a) informácie uvedené v tejto žiadosti sú správne a pravdivé;
- (b) organizácia žiadateľa nepatrí ani k jednej kategórii uvedenej v bodoch l 2 a) – f) Výzvy na predkladanie projektov
- (c) vlastné spolufinancovanie poskytnuté žiadateľom celkovo je: 40 000 Kč.

Meno:	Mgr. Ivan Jurečka
Funkcia:	Statutárni zástupce OS ProVas
Podpis:	
Dátum a miesto:	7. 5. 2006, Zlín

Povinné prílohy žiadosti pre Tému 1) Podpora projektov v komunitách

1. Rozpočet projektu a podrobný komentár k rozpočtu
1 originál a 5 kópií
2. Zápisy zo stretnutí komunity, v ktorom budú schválené: ciele a predbežné aktivity projektu, žiadateľ projektu, výška spolufinancovania a spôsob spolufinancovania.
1 originál a 5 kópií
3. Opis procesu projektového cyklu počas prípravy projektu potvrdený lokálnym konzultantom FSR (1 originál a 5 kópií)
Pozn. Odporúča sa účasť lokálneho konzultanta FSR na realizácii mikroprojektového cyklu, resp. konzultácia o príprave a forme realizácie mikroprojektového cyklu.

Prílohy 1 – 3 je potrebné predložiť v 6 exemplároch (1 originál a 5 kópií) - priložiť 1 exemplár ku každému exempláru žiadosti.

4. Štatút a/alebo stanovky, zriaďovaciu listinu žiadateľa
5. Poslednú výročnú správu, resp. správy z projektov realizovaných žiadateľom
6. Životopisy kľúčových osôb podieľajúcich sa na realizácii projektu (osoba zodpovedná za projekt, koordinátor projektu, experti platení z projektu a pod.)
7. Kópiu potvrdenia o pridelení identifikačného čísla organizácie každého z partnerov (len tie organizácie, na ktoré sa to vzťahuje)
8. Potvrdenie o vysporiadaní pohľadávok voči poisťovní v nezamestnanosti, sociálnej poisťovni, zdravotnej poisťovni a daňovému úradu (pri projektoch v komunitách - do 1 mil. Sk)
9. Kópiu akreditácie rekvalifikačných a vzdelávacích kurzov, ak sa na ne vzťahujú
10. Potvrdenie, že projekt bol konzultovaný s lokálnym koordinátorom, alebo príslušným projektovým komunitným konzultantom partnerstva
11. Prehlásenie partnerov, resp. spolupracujúcich organizácií o spolupráci na projekte.

Prílohy 4 – 11 je potrebné predložiť v jednom exemplári a zoradené v uvedenom poradí ich priložiť k originálu žiadosti.

- Kópie dokumentov nemusia byť overené.
- Prílohy je potrebné očíslovať a zoradiť v uvedenom poradí.
- Žiadosť o grant musí obsahovať všetky požadované prílohy.
- Na základe rozhodnutia hodnotiacej komisie môže FSR od žiadateľov dodatočne požadovať ďalšie potrebné podporné dokumenty.